Năm thứ tư 三 N° 825 — Mỗi số 0$06 — Thứ tư 15 Février 1933

HAY DÙNG SỮA HIỆU

Phước nhà nam

Chủ nhiệm NGUYỄN-PHAN-LONG

BÁO QUÁN VÀ TÒA-SOẠN
72, Rue Lagrandière — Dây thép nói số 6,96

Quản lý NGUYỄN-VĂN-SÂM

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° A.1324

Hút thuốc JOB

Hay là đừng hút thuốc

Từ tàu «Atlantique» cháy cho đến tàu «Oai-lợi» chìm

Vụ tàu *Oai lợi* chìm, dư-luận còn phải hêu gào nhắc nhở hoài mới đặng.

Kêu gào nhắc nhở hoài cho chủ tàu bắt nhơn kia phải làm sao cho gia-đình cả trăm người chết oan được hả lòng mát ruột.

Kêu gào nhắc nhở cho từ nay đừng có những chiếc tàu vựa hàng cháy vựa hư cũ như tàu *Oai-lợi* kia được chạy thong thả trên mặt sông Cửu-long, mà những ai là người có trách nhiệm khám xét trông coi tàu kẻ thì từ nay phải lưu ý cho long, mở mắt cao lên.

Kêu gào nhắc nhở hoài cho quan quyền, cho hương chức và cho nhơn dân đồng bào, từ nay trở đi gặp chuyện tai rủi gì xảy ra trong chỗ phạm vi sở-tại của mình, thì phải mau mau lo việc cứu vớt giúp đỡ người ta.

Tôi chắc nếu ai đương lấy làm tâm-thường, đương lấy làm quái gở về vụ tàu *Oai-lợi* chìm, mà tiếp được báo bên tây qua, mở ra coi chuyện đâu đuôi tàu *Atlantique* cháy, thì đều phải vỗ ngực đập bàn mà nói:

Nước Pháp văn-minh là đáng lắm, người Pháp hàng-cường là phải lắm. Coi nội cái cử-chỉ người ta trong lúc cứu nạn tuất vong, chan chứa biết bao là thâm tình, nhơn đạo. Quan lo trách-nhậm của quan, dân lo nghĩa vụ của dân, trong lúc ấy thật không ai không hãy tỏ hết tấm lòng người và đối với cái việc nên làm, chẳng ai còn lưu lại một mảy sức thừa rảo hết.

Thiệt vậy, tàu *Atlantique* phát cháy trên biển Manche đêm bữa 3 Janvier, trên 200 người làm trong tàu, chỉ thiệt mạng có 19 người, còn bao nhiêu đều được mấy chiếc tàu khác cứu vớt đem về bến Cherbourg. Đang đêm, cái tin đưa đến fy báo về Paris, thì qua sáng ngày quan tổng-trưởng bộ thương thuyền (*Ministre de la Marine Marchande*) đã có mặt tại Cherbourg để lo liệu việc cứu tế, bồi hàn yên ủi những người bị nạn và lập tức lập ra một ban ủy-viên chuyên môn tra xét duyên cớ vì sao tàu cháy, để kẻ làm cách ngăn ngừa về sau. Dư-luận đâu đó sôi nổi xao xuyến, kêu gào cho nhà trách-nhiệm và cáo hàng có tàu, phải lo sửa đổi đề phòng lâm sự, kẻo 8 tháng trước mới chấy tiếc chiếc *Philippar* giờ lại tới chiếc *Atlantique* nữa, thì ra tánh mạng của hành khách và của người làm tàu đều bị nguy hiểm vô cùng.

Còn hãng tàu ngày sau khi có nạn, nào là kéo cờ tang lên đề tố dấu ai-bi, nào là chủ tàu lật đật tới chỗ bị nạn dậng sản sóc mọi việc cứu-tế. Kíp quan-quyền và nhơn-dân trong tỉnh thành Cherbourg, đối với những người sống sót, tử tế dâu hơn kỉ chào mừng, đối với những người bị thương nặng, lo việc thuốc thang hăng hỏ, và đối với những người chẳng may tử-nạn, thì họ mau mau tìm lấy di-thể, bỏ vô quan tài, rồi làm lễ chôn cất một cách thật là long-trọng thế.

Tóm lại công việc cứu nạn tuất vong của người ta, chẳng có viết mực nào kể ra cho hết những chỗ trọn vẹn sắt sáng được; tôi tưởng chỉ có thể nói rút mỗi lời là đối với nạn nầy, ai ai cũng hết tình trọn đạo vậy.

Coi những bài kỹ-thuật nạn cháy tàu *Atlantique* rồi, nhớ lại nỗng nổi chìm tàu *Oai-lợi* mà phát buồn, phát chán. Rồi càng thêm động lò g thương xót tiếng thân tàu con trăm anh em ở đó em mình đã bị chết oan thì chớ, đến xác thịt các họ nổi trôi, gần tính của họ đau xót, cũng còn bị cái cảnh xô đẩy một cách rất là lạc lẽo vô tình, giống như người ta cho cái nạn chìm tàu nầy là chuyện rất thường và trăm mạng chết oan không đáng kể sống hay sao không biết.

Ai không phải cảm-phục cái cử chỉ của quan thống-đốc Kraut-zelmer; vì sau bữa tàu chìm có lịnh ngài thân hành tới Saigon xuống Ae-hoá, trước là chia buồn cùng các tang gia, sau là đốc-xúc công việc vớt xác. Ngài là bực quan trên ngồi lớn, mà thấy ngài có lòng phũ-tuất dân-tình như vậy đó: tôi muốn hỏi rằng liên sự khi thu chìm, thì các nhà chức sự lớn nhỏ trong địa-phương và hương-chức nơi sở tại, có ai tới cở bị nạn đề xem xét coi tại tàu chìm ra sao và chỉ hão cho việc vớt xác ra sao không? Hay là bọ đợi cho đến lúc quan thống-đốc xuống, thì chúng đó bọ mới ngó thấy: bọ là tàu chìm, kia là xác trôi?

Phàm một cái tai nạn nào, xảy ra ở địa phương sở-tại rồi, thì các nhà trách nhậm ở địa phương sở-tại đó phải mau mau tới xem xét trước hết, lo liệu việc cứu tế trước hết, ấy là phận sự đương nhiên của họ. Tôi muốn tỏ rằng chớ các nhà trách nhậm ở địa phương sở-tại chỗ tàu *Oai-lợi* chìm; có ông mở thêm tới đó trước khi quan thống-đốc ở trên mấy xuống, và có ông mở lo việc với xác trước khi quan thống đốc phải đốc thúc thì bao hay không? Hay là tới khi quan thống-đốc xuống, người ta mới thấy mặt ông kẻ ông kia ở chỗ tàu chìm xác trôi, rồi lại chính ngài cũng đốc thúc, thì lấy giờ mới thấy dân lăng chịu ra tìm xác vớt lên. Nhưng khi thượng quan ra về rồi thì bọ bỏ đó lơm lơ, mặc kệ thân nhơn những kẻ bị nạn lo tìm lấy, vớt lấy, chôn lấy. Xác nào không có thân nhơn tìm vớt thì mặc kệ cá sinh, nó trôi. Bởi vậy tàu chìm đã năm bảy ngày rồi người ta còn thấy xác nổi. Hình bình, cái thì quơ mol lũng đầu, cái thì nằm tấp mất bụng, hay mùi hôi tanh, thấy mà thảm đạm. Khốn nạn nhứt là có mấy kẻ trôi nước dục thả rác ỷ bơi xuống ra mỏ bắp lội đó cứu xác rồi xô xác cho trôi đi chớ không tìm với. Sở dĩ có việc thám tha độc-ác thế ấy, chỉ vì lúc mới người ta không sớt sắng vớt xác mà ra đó thôi.

Nguyễn-kỳ-Phùng

(*Coi qua trương sau*)

VỤ TÀU « ATLANTIQUE »

Các công-ty bảo-hiểm bồi-thường 170 triệu và việc cứu điều tra nữa

Quan bồi-thẩm ở Bordeaux là Carles có vời quan cai tàu Schocta và quan ba Gaston tới hỏi chứng. Sau lại, quan bồi-thẩm ngỏ ý muốn phái nhà chuyên-môn kỉ ám điều-tra về vụ điền phát hoả ở tàu *Atlantique*.

Còn công-ty Nam Đại-tây-dương bảo cho các hãng bảo-kê chiếc *Atlantique* biết rằng đòi bồi thường 170 triệu. Nếu cái hãng ấy chịu đem chiếc tàu về làm của riêng thì thường số đó, còn để chiếc tàu cho công-ty thì thường đề sửa tàu lại; mà sẽ ấy cũng nặng lắm. Chưa biết các hãng bảo hiểm tính sao, chớ tòa án Bordeaux ra lịnh khoan đem tàu lên, chờ điều-tra xong đã.

Chuyện thị-phi

Vợ chồng thì nào là xứng đôi phải lứa

Thường thấy người ta khen cặp vợ chồng nầy hay cặp vợ chồng kia là xứng đôi phải lứa, nhưng sau tới chẳng thấy họ xứng đôi phải lứa ở chỗ nào hết.

Theo ý tôi, gọi là xứng đôi phải lứa, tất nhiên hai người phải đủ cả mọi bề, ngang nhau mọi về mọi chiều. Chẳng là đôi bên phải đồng tài, đồng sắc, đồng đức, đồng danh mà thôi, lại phải cùng-cao hay thấp như nhau, cùng mạnh hay yếu như nhau v. v... nữa. Tóm lại, trừ cái chỗ thuộc *vẻ* ra ngoài; mà lẽ-nhiên làm cho khác nhau không nói, còn thì bất cứ về phương-diện gì, ở vào chỗ nào cũng vậy, hay chẳng sao vợ vậy, không có bên nầy sắng nhẹ hơn thua bên kia một chút nào, vậy mới thiệt là xứng đôi phải lứa. Vì chỉ có đồng-đẳng mới bình-đẳng được. (*Il n'y a que ce qui est égal qui est égal*), ấy là lẽ nhơn định ở đời.

Bởi cái điều-kiện cần sự xứng đôi phải lứa kể khán như thế, cho nên trong thế-giới, đều là được chồng hằng vợ, được vợ hằng chồng, chớ không cặp nào là xứng đôi phải lứa với nhau đâu.

Vì đợ thấy một chàng thanh-niên đã học tấy đặn hàng-cấp lớn vả, lấy cô con gái nhà giàu, tiền nhiều sắc đẹp, thiên-hạ trưởng vậy là xứng đôi phải lứa, nhưng thiệt ra mỗi bên đều có chỗ chính = lệch hơn thua rõ ràng. Anh chồng có thể khoe sách về chữ nghĩa của mình mà chê thị vợ là dốt, cũng như chị vợ có thể ỷ nhà giàu tiền mà khinh chồng bỏ-xu. Mỗi là nhằm cặp vợ chồng nào cùng học giỏi, cùng tuổi xanh, cùng giàu có như nhau, thì ngỏ hình như xứng đôi phải lứa; nhưng nếu anh chồng lớn người mạnh sức hơn, rồi khi có chuyện gì để thôi vỗ = phe ra, mà chị vợ thấp nhỏ yếu hèn, chẳng cự ra nổi, Trời lại, cũng như gặp có chị vợ to bẻ khoẻ mạnh, mà anh chồng bé nhỏ hơn hơn, rồi khi con sự-tử gầm lên, thì tới nghiệp cho đức pha = quân run quá sợ ma, và cũng thâu hình lại nhỏ hơn con kiến.

Đó, hoặc hơn nhau cả bề ngang, hoặc kém nhau cả ba tiếng, hết thảy vợ chồng nào trên đời, đại-khái như vậy rồi, thì bảo là xứng đôi phải lứa ở chỗ nào đâu.

Nếu rán kiếm lấy một cặp vợ chồng đôi phải lứa, thì tôi chỉ thấy có vợ chồng phi công *Mollison* và *Amy* bên Hồng-mao mà thôi.

Cặp nầy thật là đúng với những điều kiện đã nói trên kia. Anh chị đều là con nhà bình-dân vô-sản, cùng bằng tuổi, cùng học tài, cùng lớn cao, cùng sức lực, lại cùng là hai tay phi-công bay tài nổi tiếng trong đời mà cả. Anh *Mollison* một mình bay qua Úc-châu, thì chị *Amy* cũng một mình bay qua Úc-châu; anh *Mollison* gặp được giải quán-quân kia khác, thì chị *Amy* cũng gặp được giải quán-quân kia khác, không ai thua ai một chút xíu nào, duyên số cho kết thành vợ chồng với nhau, thật là tài-tử gian-nhơn, chân trên cân có chân trên nào hơn?

Người ta nói vợ chồng với nhau, sống làm như chim liền cánh, chết làm như cây liền cành; cặp *Mollison* và *Amy* lúc chết ra sao chưa rõ, chớ hiện giờ họ sống như chim liền cánh thiệt. Ấy anh chị đều bay tài như nhau; vậy mới thật là xứng đôi phải lứa.

Tôi thường thấy vợ chồng thiên = hạ, anh chồng hồ nhà theo mèo chó bạc bài, chị vợ ghen tương từ: giận, hay nói hàm đọa như vậy: = Mình lên trời cũng không khỏi tay tôi », nhưng kỳ thiệt khi anh chồng đã lên ra khỏi cửa rồi, thì biết tâm mất đạng, bạc nổi mấy ngàn, chị vợ có biết anh ta chơi nhiều và nhứt con nào hay sống nào đâu mà kiếm. Chị ta nói lên trời cũng không khỏi, là nói đó thôi.

Trái lẽ, nếu cả *Amy* mà vậy là có nói thiệt. Thế anh chồng *Mollison* của cô, mà đem mác lên máy bay rồi bay đi phương nào, coi cô có về cảnh tung trời kiếm cho bằng được hay không?

Phù-Vân

Ban ủy viên xét vấn đề gạo nhóm bữa thứ năm

Hội canh-nông có phái đại-biểu đự

Nhơn Hội-đồng quản-hạt nhóm phiên rồi, ông nghị-trưởng Nhà-hàng có thông tin cho Hội canh-nông phái một vị đại-biểu đự vào ban ủy viên xét vấn đề lúa gạo.

Nay quan Toàn-quyền đã kỳ ngài định cho một viên đại-biểu hội canh-nông đự vào ban ủy viên. Ban ấy sẽ nhóm lại sáng bữa thứ năm, nhằm ngày 16 Fév. đề khởi làm việc.

Coi vậy mà không sao

Bản-thảo lý-tài của chánh-phủ được chuẩn - y

Trọn ngày thứ bảy và ngày chúa nhựt rồi, Nghị-viện tranh-cãi về bản-thảo lý-tài của chánh-phủ chưa xong. Dư-luận đã bàn cho nội cái khó đứng vững với bản-thảo nầy. Nhưng nay thấy tin nói phe xã-hội là phe nghịch lịnh bỏ thăm nhận hết các khoản ở bản thảo nầy, thì ra chánh-phủ mới cũng đã có phận thắng đó. Đã hai ngày mà xét chưa xong, tối lại bữa chúa nhựt, nghị-viện nhóm bàn tiếp và chuẩn y nhiều khoản, nhứt là tăng khoản thuế huê lợi và tăng thuế về điền lương.

Bọn xã-hội lại theo phe chánh-phủ mà nhận vấn-đề nói về công nho bình bị. Bọn xã-hội sẽ dĩ không đồng bên phe nghịch nữa là vì đã cùng phe cấp-tiến nhận nhiều khoản lặt vặt khác nữa.

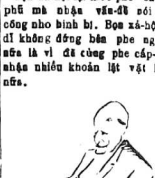

M. Bouisson

Nghị trưởng Hạ-nghị-viện

Cuộc tranh luận nầy thiệt kịch liệt, kéo dài tới hai ngày một đêm, vậy mà bên chánh-phủ không ai nản lòng rũng trí, nhứt là ông nghị-trưởng Bouisson còn ông thượng-thơ công-nho là Lamoureux không chịu nhượng bước, hễ bị công kích là trả lời ngay. Hai ông Herriot và Marin cũng can thiệp vào cuộc tranh-luận nhiều lắm.

Sau khi xét những khoản lặt vặt rồi, nghị-viện khi tranh luận khoản 83 nói về tăng thuế phụ trội để cứu công nho trong lúc khủng-hoảng. Khoản nầy bị ông Jacquier bên phe xã hội công-kích còn phe hữu thì đòi đưa nó trở ra ban ủy-viên Tài-chính xét lại. Nhưng nghị-viện không thuận. Chống bỏ thăm thì khoản 83 được 327 là thăm chuẩn-y, chỉ có 255 thăm nghịch mà thôi.

Rốt lại chánh-phủ được 359 thăm tín-nhiệm và có 235 thăm nghịch.

Tiệc mừng những ông được Bắc-đẩu bội-tinh và ông Chiêu đắc cử Thượng-hội-đồng thuộc - địa

Chiều tối bữa chúa nhựt rồi, người ta có mở tiệc tại nhà công cọng Annam ở đại-lộ Gallieni (Chợ-quán) để mừng nhiều ông được thưởng bộ Bắc-đẩu Bội-tinh và ông Bùi-quang-Chiêu đắc-cử Thượng-hội-đồng Thuộc-địa.

Bữa tiệc nầy có mời quan Toàn quyền Pasquier, quan Thống-đốc Krautheimer và phu = nhơn với tiểu-thơ; ông Eutrope; ông và bà Mathieu, ông Marthy, ông Lazare, ông đốc-phủ Chân cùng nhiều vị thân-hào tây nam ở thương = giới và quan-trường cả đều được Bắc-đẩu Bội-tinh.

Tiệc giết hồi giữa đêm.

Tư'ơng-lai Mản-châu-quốc

Quan phó tổng-binh E. Fauve đang trong Bà-lê Tạp-chí một bài khảo-cứu rất lý-thú về thời-cuộc hiện tại Mản-châu quốc và về những cuộc xung-đột đã xảy ra ở Mản-châu. Chúng tôi trích ra đây hai đoạn, một đoạn dẫn chứng rằng Mản-châu là một xứ thuộc nước Tàu là vì bấy hết dân xứ ở đó là người Tàu; một đoạn chỉ rõ cách người Nhựt đối phó với mấy nước cựu-địch của họ về thời-cuộc Mản-châu-quốc ra thế nào.

MẢN-CHÂU LÀ XỨ CỦA NƯỚC TÀU

Phàm muốn dựa theo lịch sử để chứng tỏ rằng xứ Mản-châu vẫn của nước Tàu, thì phải xét nhiều người Mán = thanh chinh-phục nước Tàu mới được. Xét Mản-châu thuộc về nước Tàu là kể từ đời nhà Thanh thành lập. Đó là do theo công-cuộc khảo-cứu của mấy nhà thông = thái nước Nhựt, như ông đốc-tơ Yano và của mấy tay viết sách loại như giáo-sư Escarra. Giáo-sư Escarra, thuở nay không ai nghi cho ông có ác cảm với người Tàu, có soạn ra một cuốn sách nhan đề: *Trung-hoa với vạn quốc công pháp (la Chine et le droit international)*, trong ấy ông kết-luận như vậy. Nhưng người mấy cái lý-thuyết cao lý đưa vào mặt luật lại còn nhiều cái lý-do quan trọng và cứng cát hơn nữa kia.

Sự thật thì ngày nay chẳng còn ai là người Mán-thanh nữa là vì bộ đồng-tộc với dân-tộc nước Tàu đã lâu rồi. Tiếng nói riêng của họ ngày nay đã tiêu mất. Dân-số Mản-châu kể đến 30 triệu trong đó có tới 28 triệu người Tàu, người Cao-ly chỉ được 800.000, người Nga 150.000, người Nhựt 230.000, người Mông cổ thì rất-rác 5 mấy huyện thuộc về tỉnh Nhiệt-hà. Cái xứ mà dân cư kể đến 28 triệu người Tàu rất-rỏng như vậy có thể nào gọi là không phải của nước Tàu được không? Thế mà các nhà chánh-trị Nhựt, tuy nhiên họ chưa kiếm đủ bằng cớ rằng xứ Mản-châu thuộc về nước họ mặt đấu, chớ họ cũ tự tiện hành = động ở đây chẳng khác nào như ở đất nước của họ vậy. Cái vấn-đề hiện lại của thời cuộc Mản = châu chánh là ở cở bấy đây.

Trước kia chánh-phủ Nhựt vì bất cần mà đã hai lần nhìn-nhận nước Tàu có quyền bá-chủ ở Mản-châu, lần thứ nhứt vào năm 1904 lúc họ khai chiến với Nga, lần thứ nhì tại hội-nghị Hoa-thạnh-đốn năm 1922. Tại vậy mà ngày nay họ bị trở-ngại trong việc thi-hành chương-trình tuyệt-đối chinh-phục của họ ở Mản-châu.

NƯỚC NHỰT ĐỐI VỚI CÁC ĐỊCH QUỐC

Tàu và Nhựt nghịch hẳn lẫn nhau và giữa hai dân-tộc ấy vẫn có một cái mương sâu đào sẵn vậy. Hiện thời Tàu có lẽ không đồ binh khí tương đương với Nhựt nhưng không sớm thì muộn, thế nào họ cũng kiếm thế phục thù cho được.

Nga cũng không tích khai chiến nổi với Nhựt là vì họ chỉ có một con đường bộ đi bằng qua Tây-bá-lợi á mà thôi. Nếu khai chiến với Nhựt, thì con đường ấy không đủ cho họ vận tải binh mã qua Viễn = đông. Vì thất địa-thế mà Nga đành chịu giao-hòa với nước cựu-thù của họ. Ở Mản-châu-quốc Nga lại có quyền về con đường xe lửa ở miền đông nước Tàu nên họ kiếm thế để thắng lợi ở Sinkiang. Nơi đây họ được nắm chủ-quyền kinh = tế và như họ không muốn lấy ở đó một nước thương = giới và quan-trường cả đều được Bắc-đẩu Bội-tinh.

Nga Nhựt lại còn một chả xung đột nhau nữa ở vấn-đề Mông = cổ. Trong lời nói, trong việc làm, người Nhựt không bao giờ chịu để riêng Mông-cổ ra khỏi Mản = châu. Họ chỉ dùng cả danh-từ Mản-Mông (Mản-châu Mông-cổ) để gọi chung hai xứ ấy. Miền đất của Mông-cổ ở Nhiệt-hà chỉ khỏi Bắc-bình đều 130 ngày thước đã thuộc về Mản-châu-quốc. Đã biết rằng người Tàu còn ở đó, nhưng chưa chắc là được bao lâu nữa. Ngày ở Mông-cổ người Nhựt đã kết thành liên hiệp với mấy tay trong yếu trong xứ. Họ đã tổ-chức một cuộc « Mản - Mông liên = hiệp » mục-đích để giải phóng cho xứ Mông-cổ thoát quyền xâm-lược của chánh - phủ Sô - Việt và lo xáp nhập toàn = thể dân Mông-Cổ về Mản - châu-quốc. Một ngày kia Nga-Sô-việt có thể nghịch hẳn với Mản-châu-quốc, tức là nghịch hẳn với nước Nhựt. Cho hiện thời tình thân ái giữa hai nước Tàu và Nga vẫn được êm-đềm mật-thiết lắm.

Phó-ký thấy Mản-châu - quốc tuyên-bố chánh sách « mở cửa » cũng không lấy chi lạm thích là vì họ chẳn biết rằng cái nước đáng ra giữ gìn cái cửa ấy thì nào một ngày kia cũng kiếm nhiều cớ để cho họ đóng cửa ấy ra mà thôi, rồi lần lần đóng bít lại.

Về việc nầy nước Nhựt sẵn lòng tùy cơ ứng biến dâu cho quyền-lợi đến đâu cũng mặc. Xem đó đủ biết tương lai Mản - châu - quốc có mỏi rã-rời lắm.

Tâm lòng ái - quốc của người Tàu ở hải - ngoại

Hoa-kiều ở nước Nam ta quyên tiền gởi về giúp nước 800 ngàn đồng

Sau khi nước Tàu bị cướp mất Thẩm-dương, thì đâu Tàu ở lòng chấn tức, sôi sáng với việc nước lắm; đâu những đám dân ở hải-ngoại mưu cuộc tranh thương, nghe thấy thế nước lâm nguy, nên họ hăng quyên tiền giúp.

Việc nầy, độc-giả đã biết rồi. Nay nhơn Nhựt đem binh xâm chiếm Sơn-hải-quan thân đoạt các cửa ải ở Vạn lý trường thành, nên dân Tàu kiều cư ở ngoại = quốc lại càng sốt sắng quyên tiền gởi về giúp nhiều hơn nữa.

Những người Tàu qua làm ăn buôn bán ở nước Nam ta có lập một cái liên-đoàn, kêu là *Việt-nam Hoa-thương kinh tế Liên hiệp*. Ông bội-thường của hội ấy là Nhâc-tử-Tuấn đứng ra hô hào cổ-động để quyên tiền gởi về giúp quân nghĩa-đồng đã kháng cự với quân Nhựt ở Sơn = hải = và ở Nhiệt-Hà. Số tiền quyên góp 800 ngàn đồng.

Hiện nay bội nầy đã phái người về nước, lên tận Sơn-hải-quan mà điều tra, coi tình = thế quân nghĩa đồng ra sao, rồi gởi ngay tiền lên đó cho không gởi cho chánh-phủ Nam-kinh, hay hội nào ở Tàu cả. Họ làm vậy cốt tránh những điều tác tệ mà ta đã tưởng nghe nói giữa chánh = lối Tàu vậy.

Kể từ số báo nầy

ĐUỐC-NHÀ-NAM

bán lẻ mỗi số 6 xu

Một tháng	1 $ 20
Ba tháng	3 50
Sáu tháng	7 00
Một năm	13 00

CHUYỆN MỘT NGƯỜI VIỆT-NAM VƯỢT NGỤC GUYANE 18 năm về nước bị bắt

(*Tiếp theo*)

— Hồi tháng vô cửa, có Hồ-văn-xuống chết Lý-phùng-Xuân trốn về tới nhà là cuối năm 1929, phải không?

— Phải. Tôi bước chưn lên bến Saigon chỉ có mấy ngày sau là hết năm 1929.

— Rồi anh khéo trốn tránh chui nhủi trong nước thế nào, tới tháng 9 rồi (năm 1932) mới bị bắt?

— Để tôi thuật tiếp cho mà nghe.

Rồi Độ nói tiếp.

Đây trở xuống cũng như trên kia, bạn tôi cứ việc ngồi nghe, để cho Độ kể chuyện mình.

Lưu lại Saigon trong một nhà ngủ cách chỗ ở chợ-cũ là bữa, chớ lý giấy theo phép xong xả rồi, tôi xin luôn cái giấy thông hành đi Travinh.

Lật đật đi về viếng thăm cha mẹ anh em và chỗ chôn nhau (ít rún cứa mình hồi xưa ra thế nào?

Té ra gần hai chục năm cách biệt (kể cả mấy năm tôi lưu học ở Huế - cũng nữa), hãy gần chẳng những tôi là khách lạ với đất nước mà thôi, lại là khách lạ với quê-hương thân tộc nữa.

Vì tôi đặt phận hàng xóm quê-hương, mà tôi còn ngại rụng lo sợ, chưa dám bước vô; phải đứng lại ngoài chợ xa, làm bộ dò hỏi người ta, còn hồi bông-lông những chuyện ông cả nọ, chú hương kia, rồi lần lần mới lựa lời để hỏi tới cha mẹ bà con mình. Nói ngùng lo sợ là phải

(*Coi qua trương sau*)

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Ven Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

Sự giả mạo tránh chẳng khỏi vòng pháp-luật

Bổn dược-phòng rất dày công chế ra thứ thuốc cam-tích tăng cho trẻ con và có cấu chứng tại tòa Saigon. Gần đây có nhiều người bày ra một thứ cam tích tăng cũng giống y như của bổn-dường bán mà thủ lợi, ấy là một sự thiệt hại cho sanh mạng và hư danh giá của bổn-dường. Đã bắt đặng một người giả mạo thứ thuốc ấy và Tòa Saigon đã xử một cách rất nặng nề, mới đây lại bắt đặng hiệu Tùng-thọ-đường ở Đức-hòa cũng chuyên một nghề làm thuốc cam-tích giả mà thủ lợi, Tòa Saigon mới vừa phạt nữa và đã xử hết 6 tháng tù, và bồi thường về sự thiệt hại cho bổn-dường rất nặng nề. Ấy vậy sự gian giả không thể nào tránh khỏi vòng pháp luật đặng. Từ đây về sau nếu ai còn giả mạo thuốc của bổn-dường, dầu thế nào bổn-dường cũng kiện cho đền cùng chẳ không thôi, và xin mấy ông làm thuốc giả mạo nên ăn năn lấy. Nhơn điệp ấy bổn dược-phòng có lời bố cáo cho lục-châu hay rằng nếu có mua thuốc cam tích tăng của bổn dường phải coi cho kỹ hiệu con bướm bướm và có một cái hình nơi góc tay trái mới là thứ thiệt. — Tiệm chánh : **Đại-Quang Dược-phòng, 27 đường Tổng-đốc-Phương, Chợlớn** — Đại-lý : **40, rue Viénot, Saigon**

Chi nhánh : **47, Phố hàng đường, Hanoi,** và mấy tiệm thuốc bắc đều có bán.

«AU JAPON»

— Của hàng —
Dainan Koosi ngan chỉ mới 46 rue Viénot.

Có bán đủ đồ tạp-hóa của NHỰT cải qua.

Bán sỉ và bán lẻ — Giá rẻ

Đèn giấy, khăn giấy, [illegible] trên [illegible], ô, châu, chén đĩa, bình trà nhiều kiểu rất đẹp, khai trà, khai rượu, ly đũa cơ bình dựng nước, bằng pha-ly, đũa thứ đồ bằng sành, tách, rau cảo, dầu bạc hà, rượu la-ve hiệu Union, nhan trừ muỗi hiệu Con Voi v. v...

Direction : Mr MATUSITA
Importateur-Exportateur
N° 6 rue Chaigneau 20

Annam mới có một lần thứ nhất

Thuốc bột

Trị các chứng bịnh đau trong ruột

Bộ máy tiêu-hóa vật thực của người ta nếu ai rất bị bịnh là gì con người, mình hayết say kém làm cho cái bao tử (dạ dầy) yếu sức vận động, nên đồ ăn không tiêu được. Bởi đồ ăn ở trong bao tử nên sanh ra sên lỉ bón quắn [illegible] rất đau bụng.

Đau bụng có nhiều chứng : đau bụng nổi, đau bụng mãn đau bụng bón, đau bụng biết, đau bụng gió cơ cực, đau bụng hơi vân vân.

Mấy chứng bịnh đau trong bao-tử đau trong ruột vừa kể trên, ai đã bị phải mau lo điều trị, nếu để lâu ngày nó mọc mọc ở dạ dầy, hoặc thái ruột thì rất nguy hiểm khó chữa. Bịnh nầy phát ra muốn ngừa trước, xin hãy nài mua cho được phương thuốc gia truyền hiệu «DUCTRONG» của người Annam bào chế, và nhìn cho kỹ cái nhãn «Sao» sẽ nhận nhành, có chứng nơi tòa thương mãi Saigon đến sẽ công trình cái lần thì thấy giảm bịnh.

Nam phụ lão, ấu đều dùng được hy thai, mỗi gói giá 0$60.

Có gói bán nơi cửa hàng Nguyễn thị-Kính mới Saigon, Bến Spor, đường Cadenet Gocong, Phạm ngọc-Thổ Instituteur Chandoc.

CON NÍT, LÀM THẾ NÀO, KHỎI CHẾT YỂU

Các bà mẹ xin hãy xem kỹ bài nầy

Bước nam, ở nhằm khí hậu phong thổ nóng nhiệt, nên trẻ con thường hay vướng nhằm chứng ban trắng, ban đỏ, ban đát, nóng lạnh, cảm gió, hay khóc đêm, nhứt đầu sổ mũi, đổ mồ hôi trán, biếng ăn, biếng ngủ mất lẻ đờ, buồn bã, cam tích, lớn bụng. Bịnh nầy hết không biết bao mạng trẻ con, vì đó mà chết non. Nhà chuyên môn trị bịnh nầy, bấy lâu nhờ Sao một thứ thuốc (CHỈ LINH-TÁN) mà làm nên sự nghiệp cứu được không biết bao mạng trẻ con mang bịnh. Tôi vì được nghe muốn ngăn người tầng khen là thần dược, nên nài sĩ, tin làm đại lý, mà phải thông thuốc nầy khắp cả Đông-Pháp, bán trị bịnh trẻ em. Sự hay của thuốc nói không cùng, trẻ em có bịnh dùng đến thì hết bịnh, linh nghiệm phi thường bịnh nặng lâm, dùng trong ba gói là công. Có gói bán khắp các nơi, các gare xe điều tử Binh-tây tới Thủ-dầu-một có bán, giá mỗi gói 0$12. Ở xa muốn mua xin đo nơi tiệm cô Nguyễn-thị-Kính góc chợ mới (Halle central) Saigon.

TRƯỜNG NÀO CÓ CẤP HỌC-BỔNG ?

Năm nay kinh-tế khủng-hoảng, trường **HẬU-GIANG** tại **Sectrang**, muốn giúp sức cho phụ-huynh học-sanh, nên sẽ cấp **cho học-sanh lớp nhứt và lớp ba MỖI LỚP HAI CÁI BỔNG HỌC (bourse scolaire).**

Học-sanh hai lớp đó, buổi chiều từ 7h đến 8h 1/2 được dạy phòng đỡ dọn bài đi thì cho có phần chất.

Học trò trường khác cũng được học tập lớp ban đêm ấy, song phải trả tiền.

Ngày tựu trường nhằm 18 FÉVRIER

Trường dạy từ lớp 2e année đến lớp nam.

Gia tiền học sẽ sụt cho học sanh.

LE-VAN-VINH

Diplômé de l'Ecole Nationale d'horlogerie de

Besançon

20 A Rue d'Espagne — SAIGON
(Angle Catinat-Espagne)

BÁN và SỬA các thứ đồng hồ nhỏ lớn. Cũng lãnh sửa máy nhỏ như là : Compteur kilométrique — máy hát — máy chụp hình — máy đánh chữ, vân-vân...

Có bán đồng-hồ rẻ cho tiệm lớn xem giống (từ 35 chỉ số [illegible])

NHÀ VẼ HÌNH KHÉO !!!

NGUYỄN-NAM

Kể từ ngày 5 Février tới 5 Mars, qui nghệ đặt vẽ hình trên 10$, sẽ đăng thưởng một cái đồng hồ Chronomètre của hiệu Lê-văn-Vinh, 76 A rue d'Espagne (góc Catinat-Espagne).

Bức xem thong thả, 8 ngày gởi thơ tới giả.

SÁCH THUỐC VIỆT-NAM

Sách nầy do nhà nghiệp cứu khoa thuốc Việt-Nam xuất bản bằng quốc ngữ, nói rõ cần nguyên các bịnh, phép xem mạch, xem bịnh, trị bịnh, có nói rõ tánh cách vị thuốc nam, thuốc bắc, cách phân biệt lắc, xấu.

Giá bộ 10 cuốn, giá 3$00, — 10 cuốn đóng chung làm một, tiền đóng, giá 3$50 (cả [illegible] tiền và nhờ thêm cước phí 0$60.

Thơ và mandat gởi cho : M. Nguyễn-xuân Dương, 138, Phố Khách, Nam-định (Tonkin)

TRONG NƯỚC

Luc-Tinh

GIADINH

Ngày thăng rồng
cờ bạc nhiều

Giữa buổi ai nấy cũng mang nghèo, thì các tay cờ bạc hay nói rỗ hơn là cái « mầm cờ bạc » lại sôi nổi lên lừng lẫy quá.

Ở đâu xa thì không biết chớ ở Giadinh, mà nhứt là miệt cầu Bang-ky, đêm nào như đêm nầy, bọn cờ bạc đực cái đủ thứ, rần rộ kéo nhau từ trên ngã-tư Bình-hòa xuống ; rồi tấp vào mấy cái phòng ngủ để gầy sòng... ăn thua gì trời mà mà lối mật hai gírkhuya ho kêu nhau vẻ, thế mà sao ở Ngã-năm tôi lại ăn no quá. Hay là họ nói không có đây-quân Chiêu, ông hương-hào Nhi chăng ?

oo

Ở Gò-vấp nhiều nơi cũng vậy, cờ bạc, ngày như đêm, đêm như ngày, nhứt là xóm tân Hòa năm B, thường gọi là xóm lo bung. Hương-quản Sao ở đây, nên ghé mắt đến giúm mấy chuyện, cũng như hương Chiêu và Nhi đã trừ an ở miệt ấy, chiều đẹp được nhiều nơi rồi.

oo

RACHGIA

Cớ bạc lộng rồi

Ngày giữa chánh thành, nơi đường Kinh Ông-Hiền, chỗ bầy đồ thường chưa mở nay lại cũng mở ra sòng mê rất lớn. Người mượn kẻ lui người tới nào nhiệt ăn ào mà nhà chuyên trách lựa hồ như bưng mắt làm lơ.

Nầu phong vân không làm thì lại có vài viên chức ta đến dò đánh nơi tân cận, có khác trách ghé mắt vào mà cầu lấy con dân phải hồi khăng hoảng đó khó nầy.

oo

Ăn mạng vì tình, một người chết, một người bị thương nặng

Tên Nguyễn văn Ban, vì hai người con gái, là thị Thời, và thị Thinh, hiệp cùng tên Đoàn văn Chơi, gốc người ở làng Thạnh-mỹ, (Cantho) đến làng Minh-quới, ấp Ninh điền, ở đậu tại nhà tên Ng. văn Xứng.

Hồi 6 giờ tối, 6 Février 1933, nghe tiếng la làng inh ỏi, chạy đến nơi thì thấy thì Thơi bị đâm một đao nơi kẻ sường bên tả, dài bảy phân, bề ngang gần 3 phân, chết liền trên vũng máu, và tên Trượng bị chưng lưỡi dầy nỉ lọt thâu vô bụng, dài 5 phân bề ngang 2 phân lòi ruột. Tên Đoàn văn Chơi 23 tuổi là hung thủ.

viên chức làng liền bắt công văn Chơi, và làm biên bản, thì Chơi khai rằng : trước kia có giao tình với thị Thơi, nên có dạy mai mươn nói với cha Thơi là Ng. văn Bang, thì bang chịu gả đi đến 100$ bằng gả bắt rẻ thì không ăn hỏi. Chơi vì nghèo nàng nên chịu ở làm rể, nên theo đến đây làm mướn x. Sau khi ở đậu nhà tên Xứng đã lâu, thì Chơi nghi thì Thơi có ngoại tình với tên Ng. văn Trượng, là kẻ ở lân cận, vì là đêm 5-2 lối 7 giờ tối, Chơi rình thấy thị Thơi ôm đồ trốn, hỏi vì Bang hay sớm, nên sai thị Thinh kêu Thơi trở về. Vì mâu ghen lừng-ỡ lên, nên Chơi nóng giận mắng nhiếc thị Thơi, mang ham sáng ngày đi gặp lúa, sẻ cho người đánh Chơi cho mang nhục, nên ngày 6-2, Chơi không dám đi gặt lúa, đi theo chơi trọn ngày, đến 6 giờ tối Chơi trở về chỗ ngủ, thì thấy có tên Trượng, và tên Khả đã có ở tại đó, kể thì Thời mắng tên Chơi sao nói xấu nàng trốn theo Trượng, nên hai đang lời qua tiếng lại. Chơi giận đánh thị Thơi một bạt tai thì tên Trượng nhảy vào tiếp thị Thời, đánh Chơi một thoi trúng dưới mi con mắt bên hữu bầm, vì sợ một mình khó bề đương cự, nên sẩng eo con dao nhọn trong mình Chơi đâng đâm người đang thoai thoải, chớ không có ý gì giết Thơi và Trượng, vì là không có thù oán chi hết.

Háo-Ký

oo

CANTHƠ

Tòa đại-hình xử Cao văn Hải và Hoàng-Sang mỗi người 20 năm khổ sai về tội chém Năm Cẩn

Sáng mai ngày 10 Février 1933 Tòa Đại-hình tỉnh Cantho có xử vụ án-cơn dưng bên xe hơi đó.

Ba cáo là Cao - văn-Hải và Hoài-Sang, cùn tên cáo là Năm Cẩn, xe hơi « Nghĩa Hiệp ».

Lúc trước tòa, bản đầu tên hỏi Cao-văn-Hải nguyên nhơn tại sao mà anh ta chém Năm Cẩn Hải chối rằng tại Năm Cẩn nhơn tiền của anh ta 5 đồng đã hoài không trả nên tức mình anh mới chém. Nhưng đến khi tòa hỏi vặn lại lời khai của anh ta đã khai với ông Cả ở Bạcliêu thì anh ta mới bị đánh đau quá nên Chơi bày cho đổ đốn.

Tới Phiên Hoài Sang là người chủ mưu chém Năm Cẩn thì anh ta cũng cãi chối, nhưng rồi cũng không khỏi lời đầu đuôi.

Trạng sư Idylle đăng cãi cho Hoài-Sang, còn ông Valery thì cãi cho tên Hải.

Rất cuộc tòa tuyên án Cao-văn-Hải và Hoài-Sang mỗi người 20 năm khổ sai.

■■

Trung-ky

HUE

Một người con nhà nghèo đốt chứ ma nay trở nên một tay vẽ trù-ẩn thần và nặn tượng rất khéo

Chuyện thuật dưới đây là chuyện ở nước Nam mình mà lại là chuyện có thật, đáng làm tấm gương sáng cho các bạn thiếu niên vậy.

Nguyên ở làng Phú-cam (Huế) có một người thiếu niên tên là Thung, cha mẹ nghèo khổ, nên không có tiền ăn học. Tuy vậy mà lòng cha mẹ Thung cũng cố rèn tập cho con làm việc ở nhà để giúp đỡ tay chưn. Đến khi khôn lớn, thì vì lẽ [illegible] bước. Thung phải kiếm lấy một nghề chi mà độ thân.

Than ôi ! giữa lúc nầy, nhà Thung, hầu ai cũng biết, thật khó mà kiếm được mối chỗ làm vì Thung vốn là người đói độc.

Bấy giờ Thung mới tính tập vẽ ! . . . Ban đầu Thung vẽ bậy, vẽ bạ, thế rồi về cảng ngày càng khá. Cho hay cái thiên tài của người ta, không có ai mà ngờ được nên sau khi vẽ được khá rồi thì Thung lại bỏ nghề vẽ, xoay qua nghề nặn hình người bằng đất. Cái nầy thung rèn tập lấy một mình, không bao lâu lại trở nên khéo lẽo đó cùng.

Thành ra bấy giờ Thung vẽ truyền thần khéo mà nặn tượng hình người cũng giỏi.

Nữ học Huyện Sât và école mixte

Bổn trường đã chọn được danh sư để dạy từ lớp cours Supérieur sắp lên cours thi tú tài bản xứ.

Madame Pitou

MM. Nguyễn văn Khải Ingénieur des mines
Nguyễn văn Kỳ Ingénieur des Travaux Publics
Lê văn Trung Bachelier ès lettres et ès sciences
Huỳnh - văn - Đăng id
Trần hữu Thương id
Trần tân Huy id
Etienne Trần Thanh id
Nguyễn văn Trừ diplômé du commerce à Paris

Lớp đồng ấu, thì có một số giáo viên, bằng cấp tốt nghiệp và ông tú tài dạy và nói tiếng lang sa, cùng như école maternelle của nhà nước ở Cầu-ông và là Bốn quốc.

Sẽ mở một lớp dạy chữ tây chữ anglais chữ nho, và tính toán số sách và commerce cho mấy thầy mấy cô muốn học thêm.

Tối từ 7 giờ đến 8 giờ rưỡi. Giá tiền học theo kỉnh tế cho các học sanh.

Ha giá tiền học

Cours Supérieur 5$; 1re và 2e année 8$00 ; 3e và 4e année 9$00

Lại còn bớt thêm 10 % cho các nhà lao động.

Chủ trường
MADAME HUYỀN-SÂT

ĐỒ HỌC TRÒ BÁN HẠ GIÁ

Nhơn mới mở thêm tiệm bán sách (cũ mẫn), bổn xá xin bán hạ giá những đồ học trò dùng trong một tháng từ 6 Février tới 6 Mars 1933 nếu nhơn ai muốn đồ học trò dùng vẽ bản được giá đề biết, không đến bằng, ở xa xin viết thơ về hỏi từ mục lục hạ giá. Xin nói trước các người biết, bổn xá mới lại có tập vở thứ tập, và giấy trắng, giấy gạch lại có nhiều và tập vẽ (cahier de dessin) bán giá rẻ lắm.

TÍN ĐỨC THƯ XÁ
37-39-41, Sabourain, Saigon.

Bac-ky

THAIBINH

Đội Huống bị giam ở sở Mật-thám bề khóa trên

Nguyễn Huống can về tội làm sổ sách giả kẻ tên những người mình thủ ưu cho họ đinh đi chức hội kín đem đã ở dưới tu hương đình làng Nam - huân (Kiếng-xương) rồi lại sai người đi bán sổ Mật - thám. Xét ra không có sự thật, nên chức sở Mật thám bắt người ấy đem về tra hỏi.

Sau khi sở mật thám bắt kẻ đi bán kia đề xét hỏi, thì đã xưng ra Đội Huống, là người bẩy mưu đặt lẽ ấy ra định hại người mà trừ thù.

Phạm Bá Huống, năm nay đã ngoài bốn mươi tuổi, trước là đi lính khố đỏ, đánh đổi với tương hưu trí, ở xã Răng thông (Kiến-xương).

Năm ngoái Huống đã có lần gửi làm mật - thám, đi về các miền nhà quê lừa gạt lương lân. Nhưng chẳng may cách lừa dối ấy đến lai quan trên Huống sở phải bỏ cái lối « bịp » ấy đi, thì lại đến việc ưu cho người làm hội-kín nữa trước.

Chiều 2 Février, các viên chức sở mật-thám rẽ tận làng Răng thông thuộc phủ Kiến xương bắt Huống giải về giam ở sở Mật-thám Ninh Thái.

Phải giam ở đó, được ba năm nhơn lúc các người nam gác ở đó ngủ say Huống bẻ khóa trốn đi. Mãi đến sáng, những người gác mới biết đã muộn.

Hiện nay các nhà chuyên trách vẫn đang truy nã.

Phân Thu Cúc

Mầu trắng như bông bưởi, mầu hồng như hoa đường cầu làm cho quí bà qui cô xin đeo như cánh hoa tươi. Tinh chất phấp Thu-Cúc toàn là dược-hóa, chế tạo tinh khiết, mát thơm ngọt diệu, giữ được nước da mịn-màn tươi trẻ luôn luôn. Giá tuy rẻ tiền cho qui bà qui cô dùng được thường ngày nhưng mà phẩm cách trọng thể của phấn không bao giờ mất được.

1 ve nhỏ : 0$80 — 12 ve 2$00
1 ve lớn : 0 40 — 12 ve 4 00
1 litre : 0 60

Trở bán : Mme Nguyễn-thị-Kính chợ mới Saigon, 233 Frere Louis Saigon, 72 Rue Lagrandière Saigon, 71 Rue Hujnh quang-tiên Saigon

Kính tiếng

Đẹp nhuệ Hàng

Tôi sau bịnh trí đa hơn một năm, uống thuốc nam đã thử mà tiền mất tật còn tưởng đã quyết đến tánh mạng mình lần đi tiếu mãn rồi lại lang trong đít mọc 4 mục mà nhờ xem trong báo Bước-nhà Nam thấy có đăng thứ DIỆP-NHỰT-HƯNG ở Rue Marins 273 (Bouelon chuyên môn về bịnh trí tôi tìm đến ông coi rồi ông kỳ trong 20 ngày thì bịnh lành, quả thiệt như lời ông nói nay bịnh tôi đã lành như xưa nên tôi viết đề hàng cảm tạ ơn ông.

Nguyễn văn Hạnh
Rue Paul Blanchy N° 276 Saigon

Giấy chụp hình mới

Chụp hình bằng giấy mới

Bước tôi chụp tại nhà Qui-khách bước Qui-khách tới chụp ở Bến-Thành bước bình rại tại, bước rại tôn, Nếu tôn đều có khnôn.

Giá đề chiếu hàng từ 3$00

Có bán Films AGFA 8 poses

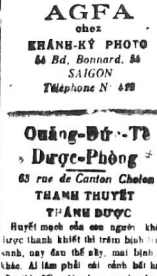

AGFA
chez
KHÁNH-KÝ PHOTO
54 Bd. Bonnard, 54
SAIGON
Téléphone N° 478

Quảng-Đức-Tế Dược-Phòng

65 rue de Canton Cholon

THANH THUYẾT
THÁNH DƯỢC

Huyết mạch con người không được thanh khiết thì trăm bịnh [illegible] sanh, nay đau thế nầy, mai bịnh thế khác. Ai làm phải cái cảnh bất hạnh nầy thì đối với nhơn sanh cho ý bi vọng.

Bổn dược phòng tuy chưng giữ lòng cứu thế, chẳng có khó nhọc lần hao, tốn tâm nghiên cứu chế ra vị thuốc : « THANH-HUYẾT THÁNH-DƯỢC » nầy liều trị trăm bịnh về huyết độc, hễ uống vào thì thấy thần hiệu liền ; uống luôn vài lần thì bịnh dứt tuyệt. Nhiều vị đã đăng rồi đều lấy làm vui lòng và có gởi thơ đến bổn dược phòng khen tặng.

Thuốc « THANH-HUYẾT THÁNH-DƯỢC » chế trị những bịnh như là : [illegible] chịt hay ngứa. Thân thể nhớt mét. Các bịnh hoa liễu bình nhẹ là [illegible], ghẻ chốc, ghẻ chàm, ghẻ ngứa, ghẻ [illegible]

Lời rao vặt

LỜI RAO

Phố mới sửa lại rộng rãi và mát 8 giá thật rẻ, từ 18$ sắp lên. Xin đến tại nhà hội Văn-quốc Tiết-Kiệm số 20 đường Chaigneau Saigon.

CHO MƯỚN PHỐ GẦN

Tại làng [illegible] Thanh, Xóm [illegible] Đông, Đường thành Mỹ Long Định, Tân-Quy-Đông, số hai M. Thọ.

Tại làng Vĩnh-thạnh số hai Bình cho mướn rẻ làm ăn muốn mướn [illegible] Kiến-Tường, AMILAL [illegible] Saigon [illegible]

MUỐN SANG

Mỗi tiệm com Annam ở trung tâm điểm Chánh - Thành Saigon người chủ vì phải đi dưỡng bịnh lần ngày nên muốn sang gấp, giá hình

Ai có vốn muốn làm ăn xin ghé lại tiệm may Nhà Nam mà thương nghị (Amiral Courbet n° 10 Saigon).

MUỐN BÁN

Xe hơi Hetchkiss 12 ev mới hay kiểu 7 chỗ ngồi, mấy còn tốt giảng xe mới tính giá rẻ lắm. Do nơi 102 Paul-Blanchy.

MUỐN KIẾM

Một người boy và một người nấu ăn có giấy chứng tánh hạnh tốt và thật giỏi đến nếu không có xin miễn tới.

Do nơi số 110 rue Catinat.

Cảm tạ lương-y

Người nội trợ tôi mang bịnh rất cùng tôi chạy đi thầy Thy Nam sang vẫn đến hết bịnh chẳng lành. May sao tôi nghe đến ông LÂM TẤN LUẬN 8 Thudaumot, đường Thành Quan (rue des Pavillons des Officiers) làm thầy đã ba đời chuyên trị các chứng bịnh tế cùng, bao tế, ruột gan, hoặt huyết. Tôi liền đem cô vợ tôi tới lên uống có mấy [illegible] thuốc mà lành bịnh.

Thật ông LÂM TẤN LUẬN 8 Thành y lại là người hữu đức vui vẻ đối với bịnh nhơn đều giúp nghèo ông cốt to bịnh mau lành hơn là tiền bạc.

Bởi vậy chẳng biết lấy chi đền ơn ông, tôi kính lời nầy cảm tạ và mách giúm cho đồng bào chịu em ai phải bịnh hoạn nên hãy nơi vạn xe ngựa tại bến xe đò 8 Thudaumot mà tiếm ông LÂM TẤN LUẬN thì khỏi lo chi tiền mất tật còn.

Nguyễn-văn-Nhân ?
Employé de la Cie des Eaux et Electricité Saigon.

Một cắt 0$10

HAY HƠN LÀ THANG THUỐC BẮC

Sao mà đặm cam đoan thứ thuốc « THỐI-NHIỆT LINH-ĐƠN » của nhà thuốc Phùng-gia-Viên nổi trị ban và nóng mê. Phàm người lớn, hoặc con nít bị có chứng bịnh thương hàn, miệng nóng khô khan khác nước như đầu tri chi bồi hồi, hôi nóng hôi lạnh, hoặc có ban trái ra ngoài, không tiêu, thấy cơm không muốn ăn mình mẩy nóng như lửa, con nít ngủ mê bải, các [illegible] hoàn nên bài thuốc đó dùng thì thuốc nầy thấy hiệu nghiệm. Ấy là người bình đang rất nóng gần đồng hồ thì thấy sự hay trước mắt của người bình, thật là thứ thuốc hạp với chứng bịnh ban trái rất lẹ làng, nên cần mỗi nhà đề phòng có thuốc nầy cũng khỏi lo sợ thầy thuốc, có mua nơi nhân chợ (A) của nhà thuốc PHÙNG GIA VIÊN mới biết thuốc hay, giá mỗi gói là 0$10.

CHÚ-BỬU ĐẠI. *ai đang rối cẳng bịnh đau không nóng, mất thơm điều. Hễ nhớt đầu cẩm mọc ruột rối, trong uống người thea thì thấy một cách lạ làng với chứng bịnh.*

Pharmacie
PHÙNG GIA VIÊN
56 123 đường Paris-Cholon
(Có đề bán khắp tỉnh Pháp)

TRINH-THAM TIỂU-THUYẾT

NỖI ỨC, TÌNH OAN

TRỌNG-NHƠN dịch-thuật

CHƯƠNG THỨ NĂM

Tố-Anh đọc thơ vừa dứt, Ái-Liên hỏi lớn lên :

— Vậy cô tính lại chỗ đó sao ?

— Lại chớ.

— Vậy là vung tính lắm. Cô chẳng sợ người ta gài bẫy hai cô sao ?

— Thưa bà tôi đã nhiều hoan nạn rồi; bây giờ còn sợ chi nữa.

Dứt lời, Tố-Anh từ giã bước ra không đợi Ái-Liên nói chi nữa hết. Tố-Anh ra chưa tới đường thì Thiết Tâm trong phòng tối nhảy ra hết đây và thì thốt om sòm :

— Khốn nạn quá, mình ở đây làm chi mà ai muốn vô chứng nào thì vô ? Tại sao mà người ta lên đem thơ lên lâu cho Tố Anh mà mình không thấy ?

Ái Liên bỉ mặng làm thinh không biết sao đáp lại.

Thiết Tâm nói tiếp :

— Thế nầy tôi phải nom theo con nhỏ nầy mới được. Ấy mình phải giúp tôi thay hình đổi dang cho mau. Trong nhảy mà Thiết Tâm đã biến thành một người khác. Đầu trùm tóc giả dưới cằm thác một bộ râu xồm xàm, mình mặc áo xông xinh xem giống hệt một anh thợ lối thôi vất vả. Thiết Tâm sửa xong cầu vực ân cần hỏi :

— Mình nhớ đem giấy mà thăm và bàn tay sất theo ngue.

— Nhớ mà, còn mình thì phải đem bộ bức thơ của Tố Anh vào thông thơ và ở nhà rán coi chừng đó nó nghe.

Cần dặn xong mấy lời Thiết Tâm liền thót ra đường.

Tuy Tố Anh đi trước Thiết Tâm đâu lối mười phút, nhưng nhà mật thám ta chạy ra cũng kịp. Khi chân gần tới Tố Anh, Thiết Tâm thông bộ vô lối đi chậm chậm Tố Anh thì đi lơ vơ như dửa mất hồn khi thì bước chậm, lúc ai bước mau tính sao cho tới chỗ kỳ hẹn cho đúng giờ. Cô lại đi vòng quanh một hồi. Khi đứng lại coi lại ra dân bên lề đường, lúc lâu lắm sắm bần xanh ngồi nghỉ chân. Chừng còn 15 phút nữa đúng chín giờ, cô mới men lại trong phòng giấy sở xe đò ý theo tới hẹn. Cách đó vài phút, Thiết Tâm cũng bước vô phòng giấy. Tuy đã thay hình đổi dạng, song chàng ta cũng còn sợ Tố Anh nhìn ra, nên lựa góc tối mà ngồi cho khuất. Thiết Tâm ngồi suy nghĩ :

— Chỗ kỳ-hẹn sao ta vậy kia? Ai đâu mà lựa chỗ như vầy để hẹn nhau nói chuyện kín ?

Nơi phòng giấy lúc nầy kẻ vô người ra xem rất ồn ào náo nhiệt. Mỗi lần có người bước vô là mỗi lần Tố-Anh ngước mặt lên coi phải là người kỳ hẹn vớ mình không coi Thiết-Tâm thì làm bộ thêm chàng ta chẳng khi nào rời Tố Anh một khắc, đồng hồ đã chín giờ, một người ở ngoài bước vô xăm xăm đi thẳng la chỗ Tố Anh, cúi đặc chào rồi ngồi xề một bên. Người ấy vóc giạc trung mà vậm vỡ, mặt mày sáng lặng, râu mép tươm và đeu, ăn mặc theo bực thương-gia sang trọng.

Thiết-Tâm lô mắt nhìn và thầm nói :

— Bậu gặp tay tao rồi đa! Đố bậu đi đâu mà tao không nhìn biết được. Nội tối nay tao nom theo bậu rồi tao sẽ biết bậu là ai cho mà coi.

Đang kia Tố-Anh cũng người là mặt xăm xỉ nói chuyện với nhau. Thiết-Tâm lòng tay nghe mà không nghe được lời chi hết. Chàng ta chỉ xem bộ tịch và sắc mặt hai người mà đinh vẹo vậy thôi.

Ban đầu, khi người ta mặt ngồi xuống vừa tới nơi Tố-Anh mở hai lời chi không nổi mà Tố Anh mặt mày hơi hơi dựng vậy muốn chay. Người ấy ngó Tố Anh, cô ta lại ngồi xuống. Người ấy càng nói tới chừng nào thì Tố Anh lại càng ra dáng bớt lo sợ chăng nầy. Cô khi cô lắc đầu lắc đầu không chịu, gần muốn khóc rồi một lát lại chuốm chiếm cười. Sau lại cô dơ tay lên thề vậy.

Thiết Tâm ngồi cặng mỏng tay xem kỹ bộ tịch Tố Anh mà không hiểu cho hết. Chàng ta tức mình tự trách :

Thiệt tôi ngu quá, ngồi chi cho xa mà không nghe được.

Thiết Tâm đương kiếm thế ngồi cấp lại cho gần thì người ta một đứng dậy. Tố Anh cũng dậy theo rồi hai người dắt nhau bước ra cửa. Ngoài đường kế qua người lại dập diều dỡ cho Thiết Tâm trà trộn mà nom theo. Ra đến đường, hai người kia kêu một cái xe mà đi. Thiết-Tâm thấy vậy, cười nói :

— Được da, đó bây cha khỏi mà Tố tay tao

Trong khi tên danh xe sửa soạn cầm cương, thì Thiết-Tâm ở bỗ gió hôm sẩn, nên khi vừa chạy thì chàng ta nhảy sải theo sau tính chạy theo thế ấy ô.

Xe chạy nước lớn thoát-thoát như dông mà Thiết-Tâm chạy theo bên gót tài chạy thiệt giỏi nên chi lộ cho anh ta cứ hi u «Bạch-Yến» là phải lắm, tuy vậy chẻ chạy lâu rồi cũng mệt. Thiết-Tâm bèn dành đeo sau đuôi tốm xe cho đỡ. Anh ta cưỡn và mở thắng.

— Tao ngồi yên rồi da, lên đánh xe. Bây giờ mầy có quít cho chạy mau thế nào đi nữa, tao cũng khoẻ ru.

Ở CÒN NỮA Ở

Continental

là hiệu VỎ XE HƠI
VỎ XE-KÉO
« VỎ XE MÁY
Cao-su đặt
bánh xe ngựa
của người Đức (Allemand)
chế tạo ra có tánh chất đặt biệt. Lâu mòn, không trơn, không trợt, chẳng hề nổ bậy.

SAIGON - AUTO
Et^ts Tăng quang-Dị
Đại - Lý độc - quyền
Đông-Dương.
18-24 Amiral Roze Saigon

1 cái xe máy dầu « ALCYON »
20 cái xe đạp « ROSELYS »
50 cái máy hát « BANJO »
30 cái đồng hồ trái quít « YPAS »
Những món đồ nầy là giải thưởng của

CIGARETTES NATIONALES

Hãy coi chừng mau mau ráng góp nhóp cho nhiều bán bao gói thuốc điếu hiệu «TAM-SAC»
Vì cuộc thi lớn lắm
sẽ khóa sổ ngày
28 Février 1933

Đồng - bào nên mặc hàng lụa nước nhà....
Tuscor thứ dầy 2$00 m.
Lụa Lào toàn tơ.
Lãnh đen nhứt hạng dệt các thứ bông
Lãnh đen bóng dệt tơ rỏng.
Hạ giá nhiều
NHÀ - TƠ - LỤA
70 rue Vannier (chợ cũ) — Saigon

CÁCH XỬ KIỆN MAU GỌN Ở TRUNG-HOA

(Tiếp theo)

Bắt và vụ án cướp thiệt và ăn cướp giả, — Soung-Tchang và Wan-Bi-Lou xiển chung với nhau, viên đội trinh thám tâu số 184 khai như vầy : Soung - Tchang và Wan-Bi - Lou cùng đi vào vườn làm đồ ngà một lần. Trong khi Wan-Bi-Lou hỏi giá một cái dầu thì Soung-Tchang lại toan ăn cắp một mon đồ chơi.

Wan-Bi-Lou được tha, Soung-Tchang bị phạt hai mươi đồng bạc và nghĩa là hai mươi ngày tù, vì ở bên Tàu, bọn tôi nhơn không hề dùng tiền chuộc ngày tù. Kế người ta dẫn riêng tên bị tù và tên được tha và người ta có Soung - Tchang vào trong buồng cửa sắt.

■ ■

Cô ông già ở đường Tchépan Road bày ra cuộc cờ bạc để như những khách qua lại rồi ấy mà kiếm một vài xu. Ông già nầy là người có tiền ăn Ông lãnh mười ngày tù, người ta giam ông trong khám tối.

Có đến sáu người bị bắt một lượt nên bị xiển chung với nhau sáu người ấy dưới lời minh-luật. Ba phạm về tội vào trong một cái nhà ở Chapei bị tra phá tan nát, đăng khám bằng hóa của một người làm nghề cho vay.

Cách hai tháng sau viên đội trinh thám tâu số 56 có được một mơ hồng lớn trong khi vô nhà một người vô xan lo tội phạm mới chỉ bắt mấy đồ ăn cắp của nó. Một đứa thì cầm hết, đứa nữa hai chục phần sáu, đứa thứ ba chỉ một phần tư đứa thứ tư lại có vào hai đồng còn sót lại.

Viên đội trinh thám Tàu tỏ cho bọn ấy là bọn ăn cướp ở bên Tàu bọn ấy có sự nầy có lực rất lớn :

« Sở tên ăn cướp nó còn nhỏ tuổi nên người ta chỉ phạt tù chúng có với tháng mà thôi.

Xử hiệp là vụ người xài bạc giả. Chúng ta phải biết rằng có tám trong 5 đồng bạc đã có một đồng bạc giả rồi mấy người đổi bạc họ cứ nhận bạc không nói gì mà cũng không đổi bạc giả gì hết.

Đến tên phạm-nhơn khác. Tên nầy so gẹp, mặt mũi, cà lăm, nó là lối ăn sơm. Nó lấy ngón tay ra dấu lia lia. Nó không nghe đến máy câu hỏi của quan tòa. Ấy là một đứa điên nên chi khi dắt nó có hai người lính giữ hai bên. Nó là người đánh cá. Hôm qua nó chém làm một người buôn gạo bị mất tay do dao rất nặng. Tòa hoãn lại tám ngày mới xử con người bị chém bình tình trầm trọng nếu người ấy chết thì tòa không thể tử vì không quyền xử máy vụ sát-nhơn.

■■

Trong Thâm đường Tàu, sở cảnh sát có người phải lo canh gác cẩn ngục giam những người vô tội ăn đặc-biệt hồng huyện.

Bà không biết ông mà người Tàu còn bàn nói không cho người ngoại quốc hoặc tiên-cảo bay bí-các đem ra tòa án ấy xử. Người Tàu muốn cho coi tòa án cho họ lập riêng ở-giới không ở dưới quyền người ngoại-quốc. Họ muốn vậy dăng cho họ để hề tự ý họ muốn thu những tên ăn cướp bị máy người lính cảnh-sát Anh bắt thì thôi.

Sau nầy hy còn có thể buộc mấy người tôi Mỹ, Anh hay Pháp phải đi cho quan tòa của họ xử nữa kia. (Còn nữa)

INSTITUTION
NGUYỄN-TRỌNG-HY
Téléphone N° 15
GIADINH
Có dạy tờ Cours Enfantin đến 4me année
Ngày qui tuổi : 14 Février 1933
Học sanh rủi thi rớt năm rồi muốn học lại lớp 4me année đề thi Diplôme, B. E. và B. E. P. S thì bổn-trường cứ cho đóng phần nửa tiền.
Trò nào muốn học gởi thơ xin trước.

Attention

Qui ngài đừng, khi nào nhận những dầu nhớt mà không phải hiệu tốt.
Mua rẻ thành mất.
Mấy xe của qui ngài sẽ chứng cho qui ngài.
Phải coi nắp thùng lấu hay là chỉ hàng cho kỹ đặng ngừa sự gian giảo, hằng tạo hiệu dầu không bổi thường cho qui ngài đâu.
Nếu qui ngài muốn yên lòng khi mua dầu nên lại hãng :

AUTO - ACCESSOIRES và STATION - SERVICE
MAISON DIDIER
61, rue Pellerin, Saigon
36 bis, Bd Bonard
SAIGON

Bốn hiệu có hiện cô «Hạ Giá»

: Rượu « Bổ thuốc » của hiệu: KHƯƠNG-LỢI :
N° 35 Rue de Paris, Cholon, là thứ rượu bổ hơn hết

NÊN LƯU Ý
Rượu thuốc :
1· Phong thấp
2· Vạn-ứng Trật đả
3· Chưởng-tử
của hiệu KHƯƠNG - LỢI đều dùng toàn những vị thuốc thượng phẩm mà bào chế ra.
Nếu ai lâm nhằm bịnh : 1· Phong-thấp ; 2· Té tức, sưng bầm, trật trẹo gân cốt, 3· hoặc muốn cầu tự ; nên dùng các thứ rượu trên đây sẽ thấy công hiệu.
Bào chế và bán tại :
Khương-Loi & Cie
N·35, rue de Paris, Cholon
Giây thép nói số 377
P. S. Bổn công-ty có bán sỉ savon «Kiết-Xương» thật tốt bọt nhiều, dùng ít hao hơn savon hiệu khác.

Ecole Pháp-Việt
NGUYỄN VĂN
Rue d'Arras Saigon
Lớp học sẽ đổi qua một nơi khác, có phép chánh-phủ chuẩn y. 3 cái lớn rộng (pièce unique) đề giếp anh em học sanh ở ăn pension tại đó, quí thầy ở ăn ville muốn tạm đường, chúng tôi sẵn lòng tiếp. Giá mỗi tháng là 1$5 và 10$. Xin hỏi trước.

Ets ĐỒ-NHƯ-LIÊN
110 Rue d'Espagne 110
Bán đủ đồ phụ tùng xe hơi
Bán đồ đồng khi giá rẻ hơn nơi khác

91 R. d'Espagne 91
Cho mướn và sửa máy viết (machine à écrire) có trở bán đủ đồ phụ tùng về nghề máy viết. Bán đồ sơn nhiều, "mon rất đẹp. Khắc con dấu làm mỏ bia đá cẩm thạch "Biết tài, khắc tinh-ô đá vô thau. Làm mề-daille chữ nổi giống theo bên Tây làm.

Thuốc THIÊN-THƠI của Pharmacie NGUYEN-VAN-TRI ở Mytho chế ra đã cứu được nhiều người nên có CULA thiệt thoa tiếp thêm dừng cho vọp bẻ, thì mười bịnh không trật một. Dám cam đoan

THAM-THIÊN ĐƯỜNG RA TÒA

Ông Tham-thiên-Đường ra tòa, đã nhìn mặt thủ phạm làng tiền ông độ nay ở Hải phòng, là mối người Việt Nam rất giỏi về Đông Tây Y học, đã cấp bằng ý học tại Trung Hoa và chứng thư Nhựt bản. Chế đã thêm thuốc theo lối hóa học, có Analyse chứa đã các khoa, rất linh nghiệm về các chứng bịnh phụ nữ, kinh huyết bạch đái không thai nghén. Trẻ con ốc sữa khó nuôi, lê bại liệt gân đầu rot nhứt mỗi đau bao tử, bịnh chiêm bao mộng tinh, ho lâu năng nóng v. v. đều tài chữa các chứng bịnh hoá tiêu mới nước hoặc lâu năm biến chứng trẻ con bị di truyền khó đến thế nào cũng có đủ phương đối chứng trị lành tận nọc mà không hại sanh dục. Thuốc huê tiêu có gởi bán tại :

SAIGON hiệu Nguyễn-thị-Kính Dakao 98 bd Albert 1er. Cần-tho Bazar Thánh-Phát N° 6 Bd Saintenoy. CAMAU hiệu Nghệ-văn-Huynh Tam kỳ Tạp hóa. VINHLONG hiệu Hoàng-thị-Trừu au Marché

Các nơi nói bịnh xin Catalogue, mua thuốc hay là bịnh nào khó xin kỉ bịnh thật rành gởi cho học trò của ông lá :

Monsieur ĐINH THÀNH SONG — (Vinh'ong) à CAINHUM

Sẽ có thuốc chuyên môn điều trị và gởi lãnh hóa giao ngân

Chưa dùng thuốc hiệu « Con cọp »

CHƯA PHẢI THẤT-VỌNG

TIÊU ĐÀM LINH ĐƠN.— Thuốc xổ ngọt. Xổ đàm tục kêu là Bổ TIÊU HƯỞN. Hộp 4 huờn 0$40. Hộp 8 huờn 0$75.

TIÊU BAN GIẢI NHIỆT HƯỞN. Trị ban trái, con nít nóng, đã mọc hói đầu. Một bao 0$20.

PHONG BẠI HƯỞN.— Trị tê, bại, xuội, nhức mỏi gân cốt thiệt linh nghiệm. Hộp 0$30 — 0$60 — 1$20.

PHONG TÌNH HOA LIỄU HƯỞN.— Thuốc linh nghiệm do ông Y-sĩ chuyên môn chế để trị các chứng bịnh nhiệt-độc, bảo-kiết tinh-khiết, linh nghiệm. Một bao 0$50

THÂN HIỆU HOA LIỄU TIÊU ĐỘC HƯỞN.— Trừ cặn, tuyệt nọc thông đường tiểu tiện, sanh khí, dưỡng huyết. Một bao 1$00.

NAM PHƯƠNG BỔ PHẾ HƯỞN.— Bịnh ho dàn dông, đau bà nặng lưng, đã lâu, chưa uống thuốc nầy, chưa thất-vọng, hỏi thăm bà con tại Bà-chiểu thì biết. Hộp 0$30 — 0$60 — 1$20.

NAM PHƯƠNG ĐIỀU KINH HƯỞN. Các chứng bịnh vật của phụ-nữ thuộc về máu huyết, ngày tháng trời-nựt đau như gỉ đó, nếu uống các thứ thuốc hiệu khác ăn trượt, thì nên uống lại thứ nầy. Hộp 0$40 — 0$80 — 1$50

NAM PHƯƠNG BẠCH ĐÁI HƯỞN.— Phương thuốc linh nghiệm của ông Y sĩ chế ra để trị bịnh huyết trắng đời nay cứu khổ cho phụ-nữ. Hộp 0$50 — 1$00 — 2$00.

ĐẠI BỔ NAM PHƯƠNG TỬ.— Bổ bổ, bổ lao, bổ huyết, suy tổn tiêu thực. Hộp 0$60 — 1$00 — 2$40.

CỨU HỒ HƯỞN.— Sâm nhung bổ thận. Hộp 0$40 — 0$60— 1$80.

Cần nhiều thứ sau tiếp.

Mua một lần 2$50 không tính tiền gởi. Mua một lần 5$00 sắp lên giảm 10o/o hoặc tăng thêm thuốc.

Thơ và mandat đề gởi cho M NGUYỄN-NĂN-HỘ

Pharmacie NAM PHƯƠNG Giadinh

TIỂU THÂN TIÊN

QUANH VÀNG BỐN BIÊN TIẾNG DẠY TÂN PHƯƠNG LÀ THUỐC TRỊ BỊNH

PHONG TÌNH VÀ BỔ Á PHIỆN

Ở Tokin gởi lại bào chế chẳng đáng cết á-phiện. Cách bỏ giảm đã mất mà lại bổ, dẫu cho ăn nhược bực nào trăm ngàn người cũng không sai một, làm việc khỏe mạnh vui vẻ như thường, chẳng sợ sanh chứng bịnh gì hết đi đường đàng trừ hết rất tiện.

Một xe 100 hoàn giá 1$00.

Bắt it 2 cáng 3 ve đã bỏ, ai mua đàng không công hiệu xin thối tiền lại chẳng sai. Có trữ bán tại Gare Cattinat rue Mayer Boulevard de la Somme 86 Rue Amiral Coarbet 43 và Rue Vanier 73 là tiệm trồng răng chụp hình danh tiếng nhứt Saigon nầm tiệm đều có danh tiếng quen nay, đồng có bán thuốc hiệu « TIỂU-THÂN-TIÊN » ai mua cũng phải ngừa kẻo lầm giả mạo. Còn bịnh bịnh DƯƠNG-MAI càng đau LẬU, ai bịnh nặng nhẹ bực nào, trong ngoài 2$00 tuyệt nọc. Nhiều bịnh lành lâm đại-lộ kể không siết đâu có treo Anis bài nầy điều có bán. Qui vị muốn gởi lãnh hóa giao ngân cũng được Thơ và Mandat gởi cho M. LÊ-VĂN-ANH-Commerçant Bd Albert 1er N° 142 Dakao SAIGON.

Tiệm bán tạp hóa rẻ như đồ lạo Soong.

ĐOẠN-THIỆN TIỂU-THUYẾT

Một kiếp phù-sanh

I

Phú-lâm tục gọi Chợgạo là một chỗ vui vẻ nhứt của làng Tân-hòa-đông, thuộc tỉnh Cholon, bây giờ xáp nhập về châu-thành, người ta kêu là hồ mười bốn.

Sánh với mấy quận nhỏ nhỏ, đất Phú-lâm kể ra cũng là vân vật lắm, thiên hạ đông đảo, phố xá đọc ngang, mấy năm trước cuộc buôn bán rất thạnh vượng, nhứt là gạo (vì đó cho nên người ta mới kêu là Chợgạo) Dân mấy làng lân cận như Phú-định, An lạc, Bà-hom, Cầu-tre vì tiện đường nên thường hay tới lui đến đó mà mua bán, bởi vậy cuộc thương mãi tuy không bằng mấy chỗ đô hội phồn hoa cho kể cũng là vui vẻ hơn nơi khác.

Điều đia minh mông, đất vườn rộng rãi, nhiều cảnh đồng xem mút tầm con mắt

Theo con đường Bà-hom, cách chợ chừng năm trăm thước, bên tay trái có một cái nông cao nghênh ngang mồ mả, người ở đó thường kêu là gò bà chủ. Xa xa mấy cái mồ đã lâu đời đóng rêu đen sì, ở chính giữa một cái vũng nước bùn đỏ đầy Mấy cái mồ ấy phần nhiều đều có chủ nên đến tiếc thanh-minh hoặc gần ngày nguyên-đáng, có người đến nhổ cỏ và cúng kiến, duy chỉ có đôi cái vô-chủ thì cỏ mọc xanh-um.

Xét ra người ở đời sống vốn nhờ lẫn với nhau; dẫu cho một tên xa-phu cũng giúp ích cho ta được, nay vô phước người bạc mạng ta lẽ nào không nhìn nhận ai gọi mồ hoang vô chủ cho đành Than ôi! Kẻ nông phu khi sống vẫn dầy gió dạn sương, cày sâu cuốc bẫm, để có hột lúa được làng cho xã-hội, người đệt vải ngày chỉ tối, dậy sớm thức khuya, hiến mình cho sự cực khổ, để có vải cho thiên hạ ấm thân, bang người ấy nay chết, không bà con thì chịu kêu là mồ hoang mả vô hủ, nghĩ có đáng ngậm ngùi chưa? Ôi! thế sự bạc đen, nhơn tình lãnh nhạt, phòng có tả ra một bài trường giấy cũng chưa đủ.

Tôi những « Mồ-hoang » tôi vừa kể trên kia, tôi lại được rõ sự tích một cái mồ của một vị thanh niên tân học, vì xã hội, vì nghĩa vụ làm người, đành hi-sanh, phũ rồi nợ thế. để làm gương cho đoàn hậu-lấn, vậy tôi xin chép ra đây để cho bà con xem trong cơn nhàn rỗi.

II

Lái mồ đã cheo leo ngoài xe, tên bên đâm dứa, giữa khoảng ruộng ông cả Chi... đó là cái nhà vĩnh viễn của cậu Lê tường-Vân.

Cậu là con một của quan phủ Lê tường Tuyết, chủ quản Cái-bè, thuộc về tỉnh Mytho, cách mấy mươi năm về trước. Thuở cậu học hành rất thông minh, lại có cái tánh khác thường hơn trẻ khác, cậu không ý giàu thường lân la với mấy trò nghèo, cậu không làm phách với ai, mà nếu thấy ai ý mạnh hiếp yếu, thì cậu ra tay can thiệp liền.

Bạn học có ai nghèo thì cậu thường giúp đỡ khi sách vở, khi áo quần, bởi vậy vì ông hào hiệp ấy mà ai cũng mến cũng yêu.

Năm 18 tuổi, cậu đậu tốt-nghiệp, quan Phủ vì cưng con nên đem cậu về, chớ không cho đi học nữa. Thuở đó ít người đi học, nên cậu cũng có thể sắp vào hạng Nhân tài.

Lúc bấy giờ không thiếu chi nhà triệu phú chịu gả con, bù cũng cho cân song cậu không ưng viện lẽ rằng cậu vì nghĩa chớ không vì tiền, vả lại việc hôn nhơn là việc trọng, rất quan hệ cho đời của cậu, nên không thể xem thường và tính vội được. Quan Phủ nhiều khi ép cậu, thì cậu nằn nỉ xin để cho cậu rộng ngày giờ đăng suy nghĩ đã

Quan Phủ vì in con, lại bà Phủ mất sớm, trong nhà không ai, nên ngài muốn cưới vợ cho Tường-Vân lắm, một bên thì lại bị thế lực kiềm tiền xúi dục, nên ngài ra vào không an, ngài muốn cưới đại cho rồi, không lẽ ăn ngồi qua khỏi đầu, lâu ngày rồi thành quen, thì Tường-Vân dầu muốn cưng lý cũng không sao được. Tuy nói, song bà Tường-Vân cũng cối quá, nên ngài cũng bỏ qua đợi có dịp sẽ hay.

— Một hôm, bóng chiều mát mẻ. Tường-Vân nhơ bước dạo chơi cậu thì thích cái thanh khí ngoài đồng, nên đi mãi mà không biết chán.

Thanh Liêm
TRẦN-VAN-HAY

(Còn nữa)

INSTITUTION « HOÀNG-TÝ »

80 Boulevard Kitchener (Cầu-ông-lãnh) Saigon

Trường thành lập cả lâu, đáng cho phụ quynh học-sanh tin cậy. Học phí tính rất nhẹ.

Tựu trường ngày 14 Février 1933 nhằm ngày 20 tháng giêng annam.

Như-vân nữ-lưu học-đường

Cantho

Trường dạy văn-học và Nữ-công

Về văn-học. lãnh dạy từ lớp đồng ấu đến thi sơ học. Trường có cô giáo đủ tư cách, sư phạm để dạy trẻ em cho mau thành đạt. Nữ-học-sanh từ lớp ba sắp lên học Nữ-công ngày thứ năm. Cô thầy riêng để dạy chữ Hán và Quốc-văn.

Về khoa Nữ-công có dạy

1° May y phục ta và Tây.
2° May đồ chưng salon
3° Thêu Hán và Tây
4° Thêu máy thêu chỉ laine và ruban đủ kiểu
5° Thêu cườm theo kim thời
6 Nấu ăn và các món bánh mứt theo Ta, Tây và Tàu

Mỗi môn đều có thầy chuyên môn dạy học trò cho mau thành nghề.

Quí ông bà có con em muốn cho lưu học xin gởi thư cho bà Huỳnh-ngọc-Nhuận, Fondatrice du Pensionnat Như-Vân à Cantho

Ngày tựu trường : 6 Février nhằm ngày lì tháng giêng ta.

HỘI VẬN QUỐC TIẾT-KIỆM

Hội hiệp bổn mùa dưới Pháp, Dưới quyền kiểm soát của Chánh phủ Đông-Pháp.

Vốn 1.000.000 bạc — Thương-Hiệu 8.000.000 phát-hàng đã đăng tài chánh.

Quản lý rất Đáo chấp Saigon số 72 le long Chaigneau. Chi nhánh ở Đ. no đ 19 đường Borgnis Desbordes

Mỗi kỳ xổ số, Nhơn hội lấy bổn, vốn để dành bù trả tiền lãi người đã bỏ, lại khỏi gởi tiền nữa. Còn nếu trúng số, thì mãng bằng giao tiền. Hồi trả đã số học lãi và được hưn 33.33 1. tiền lời của Hội

Chúng tôi sẽ gởi sách cắt nghĩa rõ ràng để lẽ cho chư vị nào muốn, rõ cách thức mua vé của Hội,

Nên lưu ý

Hội cần dùng nhiều người chấp hành và tổ lý đặng làm quản-lý nhơn sự mà hồi chưa có người thay mặt.

Phòng Nha-khoa-chữa DENTICTE

198 rue des Marins Cholon

Phòng trồng răng, mất sáu tháng nay làm lại như thường.

Tính giá rẻ hơn các nơi khác

Mỗi ngày

Từ 8 giờ mai tới 7 giờ chiều,

Cuối nhựt

Từ 8 giờ mai đến 11 giờ rưỡi trưa

VẬT QUÍ ĐÃ CỨU HƠN 100 MẠNG

Ai xin tôi cho không làm phước

Các chỗ bán thuốc đều tiếc lắm, bán tôi lại sao thuốc tôi rất hay, bà chưa nhiều hơn các thuốc khác mà tôi sự giá bán rẻ hơn trước thật bao vậy. Xin thưa thuốc vẫn hiệu chạy nhiều thật, song tôi thấy có đó mà cần gì, vì tuyết Đan bàn nầy Tôi chỉ định từ nay, bán rất rẻ mà đều đặn qui mua chưa có THUỐC ĐÀN hiệu con Rồng giá bán trước 0$25 nay chỉ bán 0$12 mỗi hộp nhỏ hoặc ăn 0$90 THUỐC HO (Ho-tử) làm rất đúng mà ăn THUỐC Ký Minh Mạ bán rẻ mà quí vì mà thế mà giống hơn ai ký Thuốc hiệu con Rồng, lâu, a mà đến thuốc đều có hoặc mất lớp là lắng hết cả, mà vào miệng nam phát chán, hết đang.

NÀY QUÍ, ấy là bài (quốc rắn) đã cứu hơn 100 mạng là rất rất quí vì ông và con bà con cũng Ai muốn xin tôi cho không làm phước. Xin đi ông "Nguyễn-văn-Phú boîte postale N 63 Saigon Như gởi thêu con cọp 0$60 làm cước phí.

Cours Nguyễn-Du

85 Rue Diamude Saigon

Giữa nơi kinh lý, tiện lợi cho học trò, trường Nguyễn Du là trường chung của học sanh nghèo và giàu

Trường đã chỉnh đốn lại, đã mở rộng thêm có thể chứa đến 400 học sanh Có đủ các lớp từ cours enfantin đến 4e Année.

Giáo-sư toàn là người lịch duyệt đã nhiều năm chuyên môn.

Trường sắp học bổng hay là bớt học phí cho học-sanh nghèo.

Tiền học phí thật nhẹ

Classes	Interne	Demi-pensionnaire	Externe
4e Année	24$	18$	11$
3e Année	20$	15$	10$
2e Année	21$	16$	8$
1re Année	20$	14$	7$
Cours supérieur	18$	12$	5$
Cours Moyen	17$	11$	4$
Cours Elémentaire	16$	10$	3$
Cours Préparatoire	14$	9$	2$
Cours Enfantin	12$	7$	2$

Ngày tựu trường 4 Février 1933

Directeurs Phạm-quan-Quốc 38-văn-Đảnh

TIỂU-THUYẾT CỦA BUỔC NHÀ NAM N° 15

TRINH-THÁM TIỂU-THUYẾT

AI LÀ THỦ-PHẠM ?

HOÀNG-TÂM *dịch thuật*

CHƯƠNG THỨ TÁM

Cuộc điệu tra

— Dạ không trước ngày xảy ra vụ án mạng, tôi không hề biết là là ai.

Nhưng mà trước kia nó cũng thường đến uống rượu tại quán của mụ phải không? Cũng không có lần nào hết.

— Mụ nói làm sao vậy, nếu nó là người lạ thì sao khi mới bước chơn vào quán nó biết chỉ quán là một bà già mà kêu tiếng «ấy» bà già» trong khi mụ lại cại ở sau bếp?

— Không phải nó kêu tiếng ấy.

— Mụ nhớ lại thử, có phải mụ mới khai như vậy với tôi không?

— Tôi đâu có khai vậy?

— Có chớ sao không, đã tôi biểu lục-sự đọc lời khai của mụ cho mụ nghe.

Kẻ viên lục-sự vừa chăm chăm cười vừa đọc lại tờ biên bản của y chép; đọc đến câu: « Nầy! Bà già » quan bồi-thẩm bảo ngưng và hỏi mụ châu-Bang:

— Mụ nghe không? Có phải mụ nói như vậy không?

Mụ Châu Bang lâm thinh, quan bồi thẩm hỏi tiếp:

— Còn mấy người bị giết, mụ có biết không?

— Dạ thưa không

— Mà khi có 3 người đờn ông lạ mặt đắc hai người đờn bà đến nhà mà mụ không lấy làm lạ ư?

— Cũng có đôi khi, thình lình họ đến bất ngờ.

— Sao mụ nói vậy? Bất ngờ sao được? Giữa khi đêm khuya tăm tối, tuyết đồ lạnh lùng, đường sá hiểm trở mà họ đi đâu vậy?

— Bẩm quan, tôi tưởng sao tôi nói vậy.

— Vậy thì mụ cũng không biết đồn bận áo lính là Huỳnh-Tân phải không?

— Dạ, tôi đâu có biết.

— Mụ có nghe nó nói có đi người bạn La-chi-niên không?

Nghe đến tên La-chi-niên, mụ Châu-Bang lộ dấu hổi rồi nơi gương mặt, rồi mụ nói giọng nhỏ nhỏ:

— La-chi-niên ư? La-chi-niên ư? Không bao giờ tôi nghe kêu cái tên ấy hết.

— Còn hai người đờn bà đó thế nào?

— Ôi! Mấy đứa con gái lôi thôi, không có nghĩa gì hết.

— Chúng nó ăn mặc sang không?

— Ăn mặc tồi tàn lắm.

Kế quan bồi thẩm bảo viên lục sự đọc lại hết tờ biên bản cho mụ Châu-Bang nghe. Đọc xong, mụ Châu-Bang kỷ tên trong tờ biên bản rồi bước ra.

Quan bồi-thẩm đưa một tờ giấy cho viên lục-sự để đi đem tên sát nhơn ra đặng tra hỏi.

Khi ấy trong phòng chỉ còn có Nhựt-kê và quan bồi thẩm.

Nhựt-kê mới nói:

— Con mẹ nầy nó rõ biết mọi việc.

Quan bồi thẩm đáp lại:

— Phải, nó biết hết mọi người đến quán của nó. Tôi chắc rằng nó cũng biết Huỳnh-Tân và La chi niên.

— Vậy mà nó không chịu khai chứ

— Không biết chừng sau nầy thế nào nó cũng phải kể ai.

Kế viên lục sự trở về trao cho quan bồi thẩm bức thơ của ông xếp khám. quan bồi thẩm xé thơ ra xem, bức thơ như vầy

« Khi ông hỏi tên tội Mai, xin ông nhớ để phòng cho lắm! Từ ngày nọ toan tự vẫn thì nó không nói một tiếng gì. Ban đêm nó không hề nhắm mắt, khi đem đồ ăn cho nó thì nó hắc đi, tôi tưởng nó muốn nhịn đói để cầu chết cho xong chuyện.

Thật tôi chưa từng thấy một tên tội-nhơn nào như nó.»

Quan bồi-thẩm nói:

— Vậy thì tôi phải cho lính đi dẫn nó đến.

Mấy phút sau, cánh cửa mở rất mạnh, tên sát-nhơn nhảy vào trong phòng, đứng lại giữa phòng, đưa cặp mắt ngó xung-quanh tránh.

Tên sát-nhơn hỏi:

— Quan bồi thẩm đâu?

Quan bồi thẩm đáp:

— Tôi đây là quan bồi thẩm.

— Kì lắm.... Quan bồi thẩm kia, người hồi tôi chiều hôm qua.

— Quan ấy bị nan gấy chưn.

— Ồ!

— Nó tôi thế cho quan bồi thẩm ấy.

Tên sát nhơn đứng ngay hình như muốn tế xuống xông đất, quan bồi thẩm bảo:

— Nên nấy khỏi, thôi đứng được cực lắm phê ngồi.

— Cam ơn quan trong mành tôi bây giờ như đã chết rồi.

— Mà mụ ăn nhơn ăn phải không?

— Tôi không ăn từ khi ông nầy.— Tên sát nhơn chỉ Nhựt-kê — đem hành mi và thịt dưa vào phòng kín cho tôi.

— Bây giờ mầy cần dùng ăn gì không?

— Dạ không, nếu quan rộng lượng cho tôi uống ly nước lạnh

— Mầy muốn uống rượu với nước lạnh không?

— Tôi chỉ muốn nước trong mà thôi.

Quan bồi thẩm ra lịnh, 5 phút sau có người đem cho tên sát nhơn một ly nước lạnh, tên sát nhơn mừng mới hơi vào bưng. Từ ấy nó mới tỉnh minh lần lần trở lại.

CON NHÀN

SÂM-NHUNG ĐIỀU KINH

CHỈ BẠCH ĐẢI HOÀN

Nhãn hiệu « SONG PHỤNG »

Thuốc thánh trị bịnh đường kinh và chứng bịnh đái lâu ngày. Thuốc nầy chủ trị những bịnh đau kinh, kinh không đều và chứng bạch đái ba lâu ngày không hết đến nỗi nước da vàng mình ốc ốm, mấu làm bịnh lao, nếu uống thuốc nầy cho thường chẳng bao lâu thấy nó công hiệu lạ làng trở nên tinh thần khoẻ khoắn, ngon ngủ, tự nhiên tật bịnh phải hết. Ấy là một phương thuốc vương đạo trừ tật mà lại bổ nữa. Tánh thuốc rất hợp với khí hậu các xứ nóng, đã ngoài 20 năm nổi danh tiếng khắp Nam-kỳ. Lục-tỉnh đã có mua đăng phân nhiều trị bịnh rất công hiệu.

Mỗi ve giá là 1$50

Y-học sĩ : TRẦN-KIỀM giám chế

Tiệm lại đường Paris số 28 Cholon

Trên 16 năm danh tiếng

Thuốc **« Nam-Hồng-Tè »**

N° 6 rue Jean Monlah à Saigon

Thuốc bà chúng, song chủ trị chánh mấy bịnh sau đây : Nóng lạnh ban cua, lưỡi trắng, ho, kiết, ăn không tiêu, bón huất đường đại và tiểu tiện đau bụng, đầy da bụng, ít máu xanh xao ; đau bà đường kinh không đều, đờ thai nên dùng thuốc mà dưỡng thai, con sít đau bụng sên, lỉ và bị cam tích.

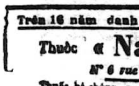

NAM-HỒNG-TÈ

Không bịnh dùng thuốc nầy thường thì con người đặng ngon ăn, ngon ngủ và trở nên phi-mĩ.

CÁCH MUA THUỐC

Ở gần, Xin đến nhà tôi mà mua thuốc 6 Rue Jean Monlah Saigon).

Ở xa, Viết thư thì tôi gửi thuốc cách tính hóa giao-ngân (contre remboursement) khi thuốc tới, nhà giây thép cho hay thì đóng tiền tại đó mà lĩnh thuốc.

Gửi thuốc :

1 gói	0$40
7 gói	1.10
14 gói	2.20
28 gói	4.00
30 gói	6.00

Có tính hoá hồng riêng cho các quí vị mua về bán lại.

Gởi thơ cho tôi nên đề như vầy

Monsieur J. Thanh

6 Rue Jean Monlah à

SAIGON

ECOLE PRATIQUE DE COMMERCE

UNION STÉNOGRAPHIQUE SUISSE AIME PARIS

7 Rue René Hérand Saigon

TANDINH

Chuyên môn dạy các khoa Thương mãi, Bút toán, Đánh máy, Chữ tắt Pháp-văn, văn vân.

Riêng khoa chữ tắt bổn trường thay mặt L.U.S.S.A.P. dạy học xong thì lại Saigon, lấy bằng cấp bên tây. Có dạy bằng cách viết thơ. Mỗi năm 3 kỳ thi tại bổn-trường :

Concours de 70 mots par minute au 15 Mai et en Décembre — *Đều Diplome secondaire ou Commercial*

Concours de 90 mots par minute au Mars — *Đều Diplome Supérieur ou professionnel*

CONCOURS MENSUEL THÌ LẤY « *CERTIFICATS D'ETUDES* »

Directeur : Lương-văn-Hậu Diplômé d'Ecole Supérieure de Commerce Ancien Caissier-Comptable des Sociétés Commerciales Industrielles et Agricoles à Saigon, Titulaire des Certificats d'Etudes de l'Enseignement Commercial à Paris Chef Service de la Comptabilité d'une Maison de Commerce à Saigon.

THUỐC TRỊ BỊNH CHIÊM BAO MỘNG MỊ

Người đàn ông nào trong mình sức lực yếu đuối, mắt mơ chẳng tỉ thì hay đau lưng mỗi mệt đàn ông không tiêu, cả đêm ngủ chiêm bao mộng mị, tinh thần yếu, đi tinh, làm việc nhiều chầy nước vải, mất đỏ hào quang. Nếu có mấy chứng bịnh đó không lo trị sớm, để lâu biến ra nhiều bịnh hiểm nghèo khó mà trị đặng.

Muốn cho mấy chứng bịnh ấy hết tuyệt thì nhớ có thuốc hiệu ĐỨC TRỌNG ANNAM *bào chế rất hay phong thổ. Ai có mua xin nói cho đặng nhãn* NGỌT SÁO NĂM NHÀNH *có cầu chứng nơi tiệm thương mãi Saigon — mỗi ve giá 1$00.*

Có bán nơi các hàng có NG.-THÌ-KÌNH *chợ mới Saigon — Bazar* BÀN Sport *ở đường* CUBENET 47 *Gocong* — PHẠM NGỌC-THỌ *Instituteur Chợ-đũi.*

Hội Nam-kỳ khuyến học đã cử hàn trị-sự mới

Bội khuyến-học Nam-kỳ đã đời trụ quán về « *Nhà hội của người Việt-Nam* » số 98 đường Galliéni Cholon, ngang ga Pétrus-Ký và ngày 8 Janvier 1933 đã nhóm đại-hội để bầu cử 10 người vào hàn trị-sự năm 1933-34.

Mấy ông sau nầy được đắc cử và cùng nhau ưng thuận chia phần việc ra mỗi ông lãnh một chức như sau nầy :

Hội-trưởng : ông Đốc-tơ Trần-văn-Đôn (273 lá thăm) Phó hội-trưởng nhứt : ông Trạng-sư Dương-văn-Giáo (286 lá thăm).

Phó hội trưởng nhì : ông Nguyễn-kì-Sơn-Nương, Cựu nghị-viên thành phố (254 lá thăm).

Tổng thư ký, ông Lê-trung-Nghĩa, viết báo (267 lá thăm)

Thơ ký, Đốc-tơ Nguyễn-văn-Nhã (224 lá thăm).

Thủ quỹ : ông Nguyễn-thúc-Lang, thơ ký chánh Phủ Nam kỳ (200 lá thăm).

Kiểm sát thơ viện : ông Trần-ngọc-Ẩn, commis Cho-on (214 lá thăm).

Phó kiểm sát thơ viện : ông Nguyễn-tấn-Phương giáo sư (177 lá thăm).

Kiểm sát viên : Trạng sư Vương quang Nhường (254 lá thăm).

Đốc-tơ Nguyễn-văn-Thinh (205 lá thăm).

Tối hôm 9 Février bàn trị-sự nhóm lần đầu, có ủy thác cho ông Lê-trung-Nghĩa trách nhậm lập một cuộc diễn thuyết hàng ở tổng Annam tại phòng diễn thuyết rộng rãi của « *Nhà hội của người Việt Nam* » vào tối 22 Février đúng 8 giờ.

Chúng tôi thấy trong bàn trị-sự mới nầy có nhiều vị thanh-niên tân học đã tài đủ lực lo việc lợi cho hội. Chẳng thế nào các vị ấy cũng sẽ làm cho hội Khuyến-học mở mang sang tiếng thêm lên.

Chúng tôi xin đồng-bào xa gần hãy quan tâm đến vừa giúp cho hội Khuyến học là hội đã lập ra lâu nhứt (1905) và đến trên một trăm hội viên, 45 chi nghĩa trong Nam-kỳ.

Mới vừa bầu cử mà thấy mấy vị thanh niên ta lập cuộc diễn « thuyết đủ biết rằng bàn trị sự mới sốt sắn lo làm việc vậy. Bổn phận của công chúng là giúp sức cho hội thạnh hành thêm.

Ông Lê-trung-Nghĩa sẽ bàn về vấn đề đương thời có phần quan hệ là : « *Oát trách nhậm của người viết tiểu-thuyết đối với việc giáo dục quốc dân* ».

Lúc sau nầy vì thấy nhiều người không suy xét rộng, vì tư lợi mà rồi ra trước mặt quốc dân vô số tiểu thuyết nhảm, có phần bại đến tinh thần của quốc-dân, nên chi ông Nghĩa đã lựa vấn-đề nầy mà diễn trước nhứt. Vấn đề đã quan hệ, vậy mong sao công chúng hãy để ý đến và tới dự thính cho đông để bàn luận một việc có quan hệ mật thiết với quyền lợi của ta.

Nhớ ngày 22 Février, đúng 8 giờ tối, tại số 98 đường Galliéni Cholon.

Hai ngày thể-thao và ba hôm chợ đêm tại Phan-thiết

Ngày 19-20 và 21 Février 1933

Nhơn điệp Đức Bảo Đại sẽ ngự giá đến Phanthiết, hội Thể dục Phanthiết sẽ tổ-chức 3 ngày *Thể thao* và 3 hôm *Chợ đêm* cực kỳ long trọng, có đủ cuộc vui và nhiều món *Thể thao đặc biệt*

1°. Tranh vô-địch Ping-pong.

2°. Cho phe Nam (hội Thể dục Phanthiết hiến 1 cái coupe cho nhà Vô-địch.

b) Cho phe Nữ (Mme Triệu-văn-Yên hiến 1 cái bình đồng.

c) Cho Hội-banh Phanthiết mà thôi (M. Đỗ-như-Liên, đại thương gia ở đường d'Espagne hiến 1 cái Coupe bằng bạc).

3°. — *Đánh võ.* — Có ông Hồ Hồ-tá-Bang 60 tuổi nghiệp chủ ở Phan-thiết ngồi lôi cùng anh em võ sĩ A-đông, ai mà hạ ông nổi, ban tổ chức sẽ thưởng cho 1 cây gậm tốt và 1 cái Médal le võ-địch. (Kiểu thưởng gậm là theo lối xưa đã thưởng các võ-sĩ trướng tài)

3°. — *Khiêu-vô* (Danse) Ban tổ chức có lập một cuộc Khiêu-vô đặt biệt có rước nhạc tây giỏi ở Saigon ra giúp xin mời quí cô quí ông Saigon và Lục tỉnh một điều nầy ra trước là chiêm ngưỡng nghị tiếc của Triều-đình trong lúc rước đức Bảo-Đại sau giúp cuộc làm nghĩa được kết quả mỉ mãng thêm :

4.— *Tranh vô-địch Yogos* Nhà buôn, Nguyễn-văn-Trận (Saigon) sẽ biến nhiều phần thưởng rất xứng đáng cho bốn người hay hơn hết trong cuộc thi tài Yo-yos nầy.

5. — *Tennis.* Bữa 20 *Février* 1933 là ngày Đức - Bảo-Đại ngự giá tới Phan-thiết. Ban tổ-chức có mời M.M. Nữa và Cang là hai nhà vô-địch ở hội C.S.A. Saigon ra tranh tài.

Ngoài ra trận *Cang, Nữa* hai nhà vô-địch nầy cũng sẵng lòng chiệu đượt với anh em *khác* ở Nam Trung-kỳ.

Quí Ông, quí bà ở Nam-kỳ có lòng gia công ra giúp cho cuộc *tâm phước* nầy khỏi phải trả tiền đăng tên dự các cuộc tranh tài đã kể trên đây.

*Tranh vô - *địch Pingpong Đánh-vô (boxe) Khiêu-vô (Danse) Tranh tài Yogos.* — Đều đăng tên tại nhà M. Triệu-văn « Yên, 94-96 Bd Bonnard Saigon, kể từ ngày nay cho tới 6 giờ chiều thứ bảy 18 Février 1933 thì khoá sổ.

Ông Nguyễn - đình-Trị, Hội-viên ban trị sự Tổng-cuộc hiệp nhứt Đá Banh Nam-kỳ đương điều đình với Tổng-cuộc đổ phải hai hội banh trên ra chơi tại Phanthiết trong những ngày nói trên đây.

Ông Trị lại còn cho ái-nữ ông là cô Nguyễn-thị-Kiêm ra giúp cho chị em Phan thành trong mấy đêm hội chợ, có sẽ đọc một bài đề-luận-luận về vấn-đề phụ-nữ Annam trong thế kỷ hai mươi.

Ông Trần « khải - Hoàng, hội Trưởng hội thể - dục, kiêm hội ban tổ - chức cuộc Hội - chợ và ngày thể-thảo, ở Saigon đã được nhiều nhà quen biết trước nhiều ông bạn như quí ông bà Triệu-văn-Yên, bà Mathias, Langa và chủ tiệm Huê-mỹ, quí ông Đỗ-như-Liên, Nguyễn-đình-Trị Võ-văn-Ban và Michel Cang... hết lòng tán-trợ và cổ động cho công-cuộc hội-chợ và ngày thể-thảo ở Phanthiết.

Chúng tôi trân trọng tỏ lời cảm ơn quí ông quí bà nơi trên đây.

Ban Tổ-chức

Giá-thương Tin-tức

Giá lúa

Ngày 14 Février 1933

LÚA

Mỗi tạ 68 kilos

Gocong	1.72	Omon	1.62
Bentre Ben	1.75	Cairang	1.62
Bentre	1.65	Thot-not	1.61
Rythe-Tổng	1.65	Longxuyen	1.62
Cai-Lay	1.65	Chandoc trung	1.60
Cai-Bè	1.65	— Be	1.45
Vinhlong	1.66	Tuanchao	1.45
Bahê	1.66	Sadec trung	1.60
Can Chong	1.66	— De	1.45
Cang Long	1.66		
Travinh	1.66	**CAO MEN**	
Bai-xau	1.67	Battampang	1.65
Baclieu	1.67	Banam	1.60
Rachgia	1.72	Soairieng	
Phuvinh	1.72	Lôn de	1.45

GẠO

Giá tạ 60 kilos

Gạo Nhựt	1.25°/o tấm		
Gạo Nhựt	2.40 lấm		
Tấm	1.2		2.05
Tam	3-4		1.95
Cám trắng			0.75
Cám đỏ			0.25
Bao lớn vo			9.00
Bao gạo			21.00

TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Le Cap Padaran	19 Février
Le Sikinag	28 Février
Le Porthos	22 Février

Ở Tân và Nhựt về

Le Félix Roussel	17 Février
Le Ct St Loubert Bié	25 Février

Ở Bắc và Trung-kỳ về

Le Chantilly	21 Février
Le Claude Chappe	19 Février

TÀU ĐI

Qua Pháp

Le Félix Roussel	20 Février
Le Chantilly	24 Février
Le Ct St Loubert Bié	28 Février

Ra Bắc và Trung-kỳ

Le Claude Chappe	23 Février
Le Cap Padaran	22 Février

Qua Tân và Nhựt

Le Porthos	25 Mars
Le Sikiang	3 Fév.

« Thái-Bình Học-Hiệu »

10, 10 *bis* et 12. *Rue de Verdun* (Saigon)

Bài trường : Ngày 21 Janvier 1933

Tựu trường : Ngày 2 Février, nhằm mùng 8 tháng giêng Annam. Bổn-trường chuyên dạy thi « BẰNG-CẤP TIỂU-HỌC và SƠ-HỌC ». Lãnh dạy học trò can trai và con gái trong năm lớp : từ lớp Ấu-học (Cours Enfantin) tới lớp nhứt (Cours Supérieur). Học trò con gái có dạy học MAY, VÁ, THÊU, nữ HOUR BRODER... theo kiểu kim thời, một tuần lễ hai buổi.

Mỗi ngày, bổn học có người đưa học trò về tới Ngã ba Chợ-đũi (Angle Verdun et Tesnière).—tới ngã tư chùa Cầu (Angle Lareynière et Amiral Rose) và tới ngã ba Bình thới (Angle Louis et Frères Guillerault).

Học trò ở xa, muốn ăn cơm buổi trưa, trường lãnh nấu. Tiền cơm mỗi tháng 3$00.

Ban đêm, từ 7 giờ tới 9 giờ, có lãnh học trò trai và gái học trường nhà-nước, muốn học thêm đăng thi BẰNG-CẤP TIỂU-HỌC và SƠ-HỌC cho chắc đậu. Dạy rõng ba khoa chánh : Dictée, Rédaction và Calcul. Mỗi trò một tháng 3$00.

— NÓ TA. — *Trường cho đăng mướn có giới từ 25 tuổi sắp lên, phải biết đánh máy và thông đề biểu và phải có Bằng-cấp Sơ-học càng các giáo sư theo luật buộc.*

CUỘC TRANH GIẢI PASQUIER NĂM NAY KHÔNG CÓ VỀ QUAN-TRỌNG

Vì Bắc-kỳ không dự tranh

Hơn tuần nay, người ta nóng biết tin tức coi năm nay mấy « chiếc vợt cừ » ở Hà-thành có vào đây tung hoành ở sân tennis, để tranh giải Pasquier không vì cậu ngày, mà ngoài ấy chưa trả lời.

Nay Tổng-cuộc Hanôi trả lời rằng Backy không dự tranh giải Pasquier năm nay ; câu trả lời vắn tắt nhưng nên xét coi lại mà ? Chỉ vì Dương là đương kim vô-địch và Samarq không được sung sức mà thôi.

Vậy cuộc tranh giải chốt còn Nam-kỳ và Nam-vang ; Namky thì không có Chim-Giao, có một một mình Cang và Nữa thôi.

Chúng tôi trân trọng tỏ lời cảm ơn quí ông quí bà nơi trên đây.

Ban Tổ-chức

Cô Tư

Cô Tư đi đâu mà sem gương mặt vui vẻ lắm vậy ?

— Dì chị Hai, mạnh giỏi chi nhà chị Hai tôi có nghe có nói Đêm cho hay ở đường tiệm Tân-Tâm đường Đỗ-hữu - Vị ngoài rạp Casino Mytho có dạy thêm ngộ lắm.

— Cơ khổ hôn, người ta dạy thêm mấy lớp mà tôi nhiều kì lắm kim - thời đẹp lắm. con em cũng tới có học nữa, lâu rồi mà cô Tư mới hay đây sao ?

— Giỏi nữa, tôi chưa kịp nói hết hiện-thời bây giờ có dạy Tâm có dạy thêm nhưng mới là ngộ chớ tôi coi nó đã sắc xảo và đẹp quá mà cô Tâm-Tâm nói vì nếu đồ khó nên chỉ tính giá thật là nhẹ cho dễ bề chị em mình học, tôi vì đây rồi đi đem mấy lại học và đi ăn nhưng nếu về việc nữ công mà lại là 1 cái nghề rất nhàn học lắm cho chị em mình cũng nên học lắm và luôn dịp chơi. Hai nên vui lòng giới thiệu giùm với chị em mình chưa hay nghe.

— Tôi sẵn lòng lắm, mà tôi cũng học nhỏ.

— Thôi chào Cô Tư

— Chào chị Hai.

TIỂU-THUYẾT CỦA BUỔC-NHÀ-NAM — N° 38

LÒNG NGƯỜI...

VỌNG-VÂN

CHƯƠNG THỨ NHÌ

II.— Một nên sang trọng

— Thưa, quyền đánh cá ở Biển-hồ mà muốn đấu giá cho về một mình mình thì không phải dễ, phải có vốn trọng, phe đăng với nhà nước mới được. Lâm lúc tranh đánh mất lợi đó mà sanh ra án mạng không chừng. Giựt được độc quyền ở Biển-hồ là một việc khó, mà giựt được thì mỗi lợi cũng không vừa đó gì. Có khi kiếm một năm tới vài chục muôn.

— Quả dữ !

— Dạ, huê lợi nhiều mà trong việc làm, phải có người tìm cây, phải siêng năng ; coi sóc không khám thì bị chúng gian lận hết. Cả ở biển hồ Tonlésap đem chài lưu cùng cả Nam-kỳ, Cao-man và Lèo, qua tới Singapore, Phi-luật-tân, tới bên Tàu...

— Phần nhiều, chắc ông mướn người Thổ mần ?

— Thưa không, dân Thổ làm biếng lắm. Trong bọn cu-li đánh cá cho tôi, duy có dân thổ thưa thớt hơn hết ; phần đông là khách trú và Annam

— Cả tươi nhiều quá, các nơi chở không hết, ông làm sao ?

— Thưa, cá tươi bán ít hơn cá khô. Bước qua tháng hai thì chúng tôi lo cất giăng phơi cá ở bờ hồ hoặc cất trên mặt hồ như nhà ở vậy

— Cách đánh cá làm sao ?

— Có nhiều cách. Thường, người ta chịu theo con nước, cản rên đọng lại nhiều ; có khi dưới rều lá ; họ đóng ghe tam bản thả dăng xuống nước, bắt vàng xa bao gom lấy về đem rẽ. Cá bị vi, thì dăng lưới tay thả xuống bắt. Có chỗ nước sâu, phải dùng lưới lớn thả xuống hồ như đói sông ở đây. Mỗi ngày kéo lưới lên đó ba lần. Trăng nhằm chỗ có nước lên nước xuống thì người ta bao đăng lớn vô tới mà hớt, đại nước ròng sác, bắt cá. Bắt thế nầy phải tốn phí nhiều, nhưng bắt cá cũng không ít.

— Ông thạo việc quá. Có nhiều người hễ lên mặt nghiệp chủ rồi thì giao hết cho tay sai, mất cắn không biết. Như chỗ điền thì chỉ biết có bao nhiêu ta điền bao nhiêu ruộng, bao nhiêu thuế lợi, chớ không biết thì tiết tiêu thuận nghịch thế nào, mùa màng làm sao ; miếng lúa ruộng thâu không đã thì làm dữ với tá điền.

— Ngài ở thạo địa lâu ngài biết hết !

— Vậy đa, nhiều ông chủ điền ngán dọc lắm, hiếp bức nhà nghèo quá lẽ.

Trường tòa Lớt và đốc phủ Vĩnh Tường đã hai người kí tự tiện nói chuyện, ngồi nghe và nống rượu, không xen vô, một tất ngé Thọ Trân, ngé anh Phấp nọ, rồi ngé nhau cười chúm chím.

Đồng hồ trong nhà đã bon bon chín tiếng. Đúng giờ đãi ăn.

Việc trần thiết lối tây, mà khách dự phần nhiều là Annam, bàn ông ngồi theo đàn ông, đàn bà, theo đàn bà. Trong bữa tiệc, mạnh ai nấy giữ lễ, thành ra bữa tiệc không có chiu vui vẻ tự nhiên ; bên Annam tuy phũ, luyện thông phân, thông-ngôn nhiều, mà vì thấy có mấy viên quan Langsa, nên ngồi ăn, không cười lớn, nói nhiều như mọi lần; bên khách Tây, họ thấy xã-hội Annam nghiêm chỉnh, lễ phép họ cũng kiêng, không ồ ào như thói thường của họ. Vả lại, rồi bữa ăn, không có hay ra cuộc cờ-bạc như khiêu-vũ theo « Jong » người Phương tây ; mà chẳng uống rượu sâm banh hút xì-gà thì khách hiệp nhau chúc thọ ông Cheney mà thôi.

Tiệc tan rồi, các viên quan Langsa lãi rãi ra về trước, ông Cheney và đốc-phủ Vĩnh Tường đưa ra tận cửa ngõ. Các viên chức Annam và các phu-nhơn lựt thựt về sau, có người ở lại đánh thình-cầu, tứ-sắc sáng đêm mới về.

■■

II.— Tình « thấp thỏi » ?

Trong số khách đàn bà, duy số bà kinh lịch Tùng kiếu ra về trước hết, đường như bà lật đật về sớm có chuyện chi ở nhà vậy.

Thiệt, có khách chờ bà ở nhà. Bà vừa xuống xe kéo, dăng hề trong nhà gì người một giờ rưỡi, cửa cái nhà đã đóng hết, duy còn một cánh hông, chái trên Ngoài hàng-ba có đương một người đàn-bà mặc đồ trắng đen, đứng chống cui chờ trên lan-can gạch, ngó ra bộ, như trông chi nhà vậy.

Vợ Trần-bình-Trực có được thơ bà kinh Tùng kiếu ra về chưa, nên chỉ chuyện cầu kiếp, nếu có đã lên hồi chiều. Lại rủi nhằm bữa bà mắc đi dự tiệc, nên bà đã dặn Bạch-Các ở nhà chơi chờ bà về.

Bà xuống xe kéo, vừa bước vô hàng ba vừa nói :

— Tao bị phải bà cầm ở nói chuyện hoài muốn về hồi 10 giờ mà về không được. Tao sợ mầy trong nhà phải bứt ngứa ra vậy.

Vợ Bình-Trực vô theo bà, vừa bước vừa nói, giọng nói tuy nghe thanh tao mà có chứa ái, buồn bực, đường như bà bằng nói :

— Cô ở chơi chừng nào về cũng được vậy đặng tôi đi.

(Còn nữa)

THUỐC GIẢI NHIỆT

Thần hiệu

Thối-Nhiệt-Đo'n

là phương thuốc trừ các chứng bịnh nhiệt nóng trong mình, hay lắm

Đã có bán trong xứ nầy hơn 16 năm nay, danh tiếng khắp cùng.

Xin nhớ rằng thuốc giải-nhiệt rẫy của ông y-khoa-học sĩ Diệc-hoài-Đường, chủ nhơn của bổn-đường, tích thân bào chế

XIN NÀY CHO ĐẶNG NHÃN - HIỆU «CON-NAI» của nhà thuốc THIÊN-HOÀ-ĐƯỜNG

HẢY HÚT THUỐC ANGLÊ

hiệu "ROSETTE"

Ngon mà rẻ

Mỗi gói 20 điếu bán có 0 $ 10

Cie COLONIALE DES TABACS
Distributeur

Từ tàu «Atlantique» cháy cho đến tàu «Oai-lợi chìm»

(Tiếp theo trương nhứt)

Tôi muốn hỏi rằng bằng tàu chủ tàu có ngó ngàng đoái tưởng gì đến việc cứu-tế và những gia-đình có người bị nạn hay không? Có ai nghe họ chia buồn với mất người nào trong đám cha mất con vợ mất chồng kia không? Có ai thấy bằng họ treo cờ tang hay là tổ dấu buồn gì không? Trong tàu chắc còn ít nhiều xác người ta mắc kẹt chết-sinh, chưa nổi lên được, mà chủ tàu có trêm mướn thợ lặn xuống kiếm tìm mọi mốc ra không? Chiến tàu bình như đến nay còn ngâm dưới nước, và đến nay có nhiều người chưa tìm được xác thân-nhơn, vậy chắc là còn mắc kẹt trong tàu, sao chủ tàu không moi mốc lên cho người ta, định để ấu ngày phi-táng hay là chờ cho rục thịt để làm « đồ hộp » sao đó?

Tôi muốn hỏi rằng có co-quan từ-thiện nào nghĩ tình mà giúp đỡ chút ít cho những nhà nghèo nàn có người tử-nạn hay không? Thiết tưởng hội *Chẩn tế Xã-hội*, mà thứ nhứt là hội *Cứu-tế nạn-dân* không nên quên việc nghĩa cử nầy mới phải, vì chính đó là một tai nạn nên cứu, chính đó là một việc thuộc vào chương trình hành động của hội mà!

Có người nói: vụ chìm tàu *Oai Lợi* bỉ sao được với vụ cháy tàu *Atlantique*, mà không trông việc cứu vong tuất nạn ở bên nầy cũng được như bên kia? Vì một đàng là chiến tàu bền, nổi tiếng tám khắp thế-giới, còn một đàng là chiếc tàu sống ở xứ Annam và chỉ chở người Annam.

Tôi vẫn biết vậy; song lấy nghĩa tương đối mà nói, thì nạn chìm tàu *Oai-Lợi* đối với xứ mình cũng cho là quan-hệ trọng đại như nạn cháy tàu *Atlantique* đối với nước Pháp, chớ có phải là việc thường chuyện nhỏ đâu. Huống chi một lúc chết gần trăm mạng con người ta, bỏ nói trăm mạng người Annam chẳng đủ khinh trọng gì, rồi thì việc cứu vong tuất nạn để lỗi thôi lạt lẻo được chăng? Khi nào có lý như vậy được!

Nguyễn-kỳ-Phùng

Lời bá cáo của hội chợ Phanthiết

Ban tổ-chức Cuộc Hội-chợ và ngày Thể-thao có lời bá-cáo cùng các nhà Thương-mãi, Kỹ-nghệ và các tư-gia ở Phanthiết, Saigon cùng các tỉnh khác hay rằng từ ngày 7-2-33 ông Trúc-Viên không còn dự vào Ban trị sự của ban tổ-chức nữa.

Vậy kể từ ngày nay quí ngài có cần hỏi đến chi về cuộc lễ nầy thì hoặc đến nhà, hoặc gởi thơ đến cho ông Trần-khải-Hoàng, Hội-trưởng hội Thể-dục Phanthiết. Những thơ từ hàng-hóa nào gởi đến tên ông Trúc-Viên thì chúng tôi không lãnh trách-nhậm.

Ban tổ chức cuộc Hội-chợ và ngày Thể-thao kính-cáo

TIN MỪNG

Bổn-báo mới hay tin rằng ngày 15 Février nầy, ông bà Nguyễn-văn-Bảo, chủ quận Phước-long (Bạch-giá) sẽ làm lễ thành hôn cho ái-nữ là cô Nguyễn-thị-Tư, sánh duyên cùng M. Nguyễn-văn-Phước, con trai của bà Nguyễn-văn-Tư, cựu Hội-đồng ở Bontre.

Nhơn dịp nầy bổn báo xin có lời cầu chúc cho hai họ được vinh hảo.

Cách buôn thuốc phiện lậu ở Bắc-kỳ

Cho xe lửa chạy trước giờ để khỏi bị xét bắt

Ngoài Bắc có một bọn buôn thuốc phiện lậu lớn, chẳng tiếc chiếc hầu hồi lâm, sở Thương-chánh đã xét biết, nhưng chưa bắt được; nhứt là có tin nói các viên chức ở ga xe lửa Nacham có can thiệp vào cuộc buôn bán thuốc phiện lậu.

Vừa rồi, được tin mật báo nói chuyến xe lửa kia ở Nacham đi Langson có chở thuốc phiện lậu, sở Thương-chánh định trước khi xe chạy 15 phút thì cho người tới xét.

Nhưng lính thương-chánh tới nơi, thì xe lửa đã chạy rồi. Như vậy, thì ra xe lửa chạy trước giờ tới 15 phút, ấy là một tội nặng lắm. Vì xe lửa chạy trên đường sắt phải chạy đúng giờ, nếu sai đi thì đụng nhau giữa đường chết hành khách còn gì.

Sở Thương-chánh lật đật kêu dây thép nói báo tin cho các ga ở dọc đường chặn xe ấy, tọ ra bắt xe lại xét thì không có gì hết. Hỏi ra mới rõ khi xe tới ga Bìu-trang, chúng đã đem thuốc phiện lậu đi hết rồi.

Bấy giờ sở Hỏa-xa điều tra, thì thấy xếp ra bảo bữa đó mình đau nên viên xếp xe (Chef train) đem tờ lại giường (vì thấy đau không ra sở làm việc) xin ký tên cho xe chạy.

Thầy xếp ga tưởng tới giờ, nên ký tên. Còn thầy xếp xe thì nói thầy xếp ga ra lịnh phát chạy trước 15 phút, nên không dám cãi.

Việc nầy quan hệ lắm, nhứt là sở Hỏa-xa phải điều-tra cho ra manh-mối, coi ai dám cho xe chạy trước giờ, tức là sẽ đồng-lõa với bọn buôn thuốc phiện lậu vậy.

Vắn tắt...

Bên xứ Ru-ma-ni, ở làng Husi, có ông già 102 tuổi mà còn cưới nhơn non. Ông già nầy cưới người vợ sau đây mới có 45 tuổi thôi.

Ngày làm lễ cưới có hai đứa con trai của ông đự vào: đứa lớn 82 tuổi, đứa nhỏ 80 tuổi.

***

Ngày 20 Février tới, ông Lord Lytton là trưởng-ban ấy-viên điều-tra Mãn-chân, sẽ diễn-thuyết về tương-lai Á-châu tại Sorbonne.

Cuộc diễn-thuyết nầy do ông Reynaud làm chủ tọa.

***

Lại có tin nói thầy-binh ở chiến-thuyền Hòa-lan toan làm loạn, nhưng rồi lại là tin đồn bậy.

***

Bữa 8 Mars tới đây, tòa dự-thẩm sẽ xét về vụ cọng sản, rồi mới đưa 136 bị cáo ra đại-hình. Phiên đại-hình đặc-biệt nầy sẽ nhóm vào đầu tháng Avril.

***

Hiện nay có hai người bên Pháp cỡi máy bay qua đây, người thứ nhứt là Lebean cỡi chiếc *Farman*; người thứ nhì là cô Hélène Boucher cỡi chiếc *Avro*.

***

Chánh-phủ Pháp mới phi-công Lindbergh qua dự ngày lễ kỷ-niệm năm thứ sáu về cuộc bay của người qua Đại-tây-dương, ngày ấy nhằm 21 Mars.

***

Vừa rồi, bên Đức có xảy ra một cái nạn hoả-khí nổ dữ tợn, làm chết trên 100 người và bịnh kể có 2.000 người.

Nguyên nhà máy hoả-khí lớn hơn hết của Đức, tại thành Neunkirchen sẽ làm các nhà, các xưởng lớn gần đó đều hư sập. Nội vùng Sarre đều kinh không về nạn nầy; người ta bảo nhà máy nầy sẽ tự nạn động đất hồm 7 Février kia. Nhơn-dân ở Sarre đang lo cuộc quyên tiền giúp những nhà bị nạn ấy.

***

Tên Nguyễn-văn-Bảo, 19 tuổi, bị phạt có *một ngày tù* hồi 5 octobre 1932, đã bị đưa vô khám lớn và lại ra rồi.

Chuyện một người Việt-Nam vượt ngục

(Tiếp theo trương nhứt)

vì giữa lúc đó bọn cong-sản lim rồi, mà tôi là khách đi xa về, sợ rủi lộ ra một cái cũ-chỉ hay một hai tiếng nói lỡ lời, làm lòi cái mặt mình ra thì khốn.

Trong khi đó lòi xa gần tôi mới biết song - thân tôi đã quá-cố lâu rồi, ở nhà chỉ còn một đôi người chú bác và bà con hàng xóm mà thôi. Thau ôi! thằng con bất hiếu nầy hoạn-nạn phiêu-lưu, không được trọn đạo ngọt bùi hôm sớm, nay về đến nơi nghe tin cha mẹ đã làm người thiên-cổ rồi, đau đớn thay! Lúc nầy tấm lòng tôi đau đớn bi thương không lời nói hay viết mực nào nói ra cho hết: thâm lụy trăm tầng, oán-cuộn từ trong trái tim đưa ra trên trề ở hai bên khoé mắt, mà tôi phải làm bộ cúi mặt xuống để giấu đi, kẻo người ta ngó thấy cái vẻ bi thương của mình mà sanh ra nghi quái!

Chờ cho trời tối xâm-xẩm rồi, tôi mới do đường lần bước, về nhà một người bà con vào hàng chú bác tôi. Thấy cái bóng từ ngoài cửa lần vô, trẻ lên tiếng hỏi ai, chú theo sau khách lạ...

— Thưa bác, cháu là thằng Đệ đây!

Tôi nghiệp, ông già sững sốt, nghe ngơ, hình như vừa tỉnh hồi lục lạo trong trí nhớ, vừa chăm-bắm ngó tôi, từ chưn mày lỗ miệng, trên đầu dưới chưn, có lẽ để kiếm một cái dấu riêng gì cho nhớ; một chập lâu mới nói:

— Mầy hả?

Miệng đang thốt ra hai tiếng nầy, mà cặp mắt ông đảo chung quanh, coi thử có ai lạ đứng gần và nghe lọt không? Ông biết rằng thời buổi nầy, giờ phút nầy, mà trong nhà có người khách lạ như tôi, đầu cho là cháu mặc lòng, có thể hiểm nghèo cho ông lắm.

Rồi thì đêm hôm ấy cửa ngõ đóng kỹ, ngọn đèn để lu, một người trẻ, một ông già, một câu hỏi, một lời đáp, bao nhiêu nỗi ly biệt, chuyện gia hương, đều từ cổ họng đầu lưỡi tuôn ra, không sót gì hết. Trong mười mấy năm tôi hoạn nạn phiêu lưu, gia đình tôi biến cố ra sao? Bà con em tôi trưởng thành ra sao? Sau khi có tin bên Ghi-đan từ qua nói tôi đào ngũ rồi quan trên sức về làng xét hỏi và khai báo ra sao? Nhứt thiết những chuyện xa gần lãnh đạm, ông đang nói, tôi cần nghe, thì ông đều kể lể cho tôi nghe rõ.

Hết chuyện đang nói rồi, ông khuyên tôi:

— Tai vách mạch rừng, e đều bất trắc: chẳng phải tìm kiếm chỗ nào mà nương nấu chớ nhằm bụi lưu lại trong làng xóm mình đây không được đâu. Sợ bại thân mầy, còn làm vạ lây tới bà con nữa.

Đêm có tôi cũng đã liệu tính trước rồi. Nhưng bao lâu cách biệt, giờ được trở về chỗ cắt rốn chôn nhau, hễ nào cũng phải bịnh rịn ít ngày, rồi sau sẽ tính.

Mấy bữa ở nhà, xiết bao hết hồn-lo sợ, nghe tiếng chuột chạy trong bếp, cũng phải giựt mình; lòng tay nghe chỗ sẩn ngoài hễ mình phải đóm thì có ai đi tới. Ngày thứ hai bữa rồi ngồi một xó, không dám đi đâng đi đâu hay là thăm viếng ai; chỉ có mấy vài người bà con họ hàng thân thích nghe tin tôi thăm, mình không lẽ giấu phải ra mặt, ngoài ra người hàng xóm, người làng, không ai hay biết gì cả.

(còn nữa)

Tin buồn

Bổn-báo mới hay tin buồn rằng ái-nữ của ông Phú-Đức, cựu chủ bút báo *Công-Luận*, là Madeleine Nguyễn-thị Kim-Nguyên, mới có 6 tuổi, đã từ trần hôm chiều thứ bảy rồi.

Lễ an táng đã cử hành hôm chiều chủ nhựt.

Bổn-báo xin chia buồn cùng ông và bà Phú Đức và cầu chúc cho linh hồn em nhỏ được tiêu diêu nơi cõi Thiên-đàng.

***

Tôi lấy làm đau đớn mà hay tin chẳng lành rằng bà Nguyễn-thị-Hợi, nội trợ của M. Phạm-đình-Vạn, giáo viên tại trường Cholon, mới từ trần hôm chiều bữa thứ hai 13 Février 1933, tại nhà số 280 đường Armand Rousseau Cholon, Bà hưởng thọ được 31 tuổi.

Lễ an táng định nhằm ngày thứ tư tới 7 giờ bữa 15 Février 1933.

Tôi có ít hàng chia buồn cùng tang quyến và cầu chúc bà được tiêu dêu nơi cõi lạc.

Trương văn Lành
hay lụy

***

Mới nghe tin buồn rằng bà nhạc mẫu của Mr. Nguyễn-văn-Khuê là bạn đồng nghiệp của chúng tôi mới từ trần ngày 13 tây nầy tại Tandinh, Saigon.

Vì tình bằng hữu sâu chúng tôi xin có mấy lời trên quí Báo trước chia buồn cùng bạn và tang quyến sau cầu chúc cho linh hồn Bà được tiêu diêu nơi cõi Thọ.

Anh em hội
Géranchine Sportive
Saigon

TRÀNG BÔNG TĂNG

CỦA ANNAM LẤN RA

LÀM KHÉO, KỸ CÔNG
NHIỀU KIỂU CHỌN LỰA
NĂM NAY RẺ HƠN
MỌI NĂM PHÂN NỬA

La Tortue

Phan-thúc-Trác
86 SABOURAIN SAIGON
Téléphone 995

Mỗi ngày bốn-hội đều có mua đủ thứ lúa, mà thích hơn là mua lúa vựa thiệt nhiều và thiệt tốt. Muốn bán xin đem lúa kiểu và đo nơi:

SOCIÉTÉ DES RIZ D'INDOCHINE
DENIS-FRÈRES
4 Rue Catinat Saigon
Giây thép: COMPAFINCH SAIGON

Bịnh ho-lao thổ-huyết bây giờ có thuốc

Hai năm nay thuốc trị bịnh ho-lao thổ-huyết của M. Trương-văn-Thái (1) cứu được nhiều bịnh nặng, nên thuốc bán ra nhiều khắp nơi "đã thì nghiệm hẳn hòi", nên tôi phải cầu chứng tại Tòa Saigon lấy nhãn « CÂY TÒNG » làm hiệu, đặng ngừa thuốc giả mạo.

Marque déposée Người bịnh uống thuốc làm y theo toa có hình «CÂY TÒNG», chỉ rõ rất phân minh, thì lần lần bịnh phải hết. Mua thuốc cứ đo nơi tôi là: Madame Trương-thị-Lợi. Đại-lý độc-quyền, 48 Rue de l'Hôpital à Cholon.

(1) M. TRƯƠNG-VĂN-THÁI cựu quản-lý hãng đèn G.A.P. Saigon.

INDOCHINE FILMS
LIFEC
CASINO
HÁT BÓNG NÓI RA TIẾNG
CHƯƠNG TRÌNH
Từ bữa thứ sáu 10 tây tới thứ năm 16-2-33
PATHÉ JOURNAL
(Thời sự thế giới có tiếng)
LE JOYEUX MARECHAL FERRANT
Dessins animés
LA TRAGEDIE DE LA MINE
Mới lối bi kịch của hầm thang bị lửa cháy
Hãng I. F. E. C. cho hay rằng từ ngày nay giá chỗ ngồi rạp hát CASINO sẽ theo sau đây:
En Matinée et soirée
Loges valeur ..... 1$50
Loges Parterre 1,00
Fauteuils 0,80
Mil torres baignoires 0,60
Quatrième 0,30
Quatrième enfants 0,20
EDEN
HÁT BÓNG NÓI RA TIẾNG
CHƯƠNG TRÌNH
Từ bữa thứ bảy 11 tây tới thứ sáu 17-2-33
CEST L'HIVER
Hình vẽ có động ăn nhịp
PATHE-JOURNAL
Thời sự thế giới bên Paris gởi bằng máy bay qua Saigon
Một tuồng vui vẻ...
QUICK
với Lifiase HARVOY
Jules BERRY
Pierre BROSSEUR
Armand BERNARD
Sụt giá chỗ ngồi
Loges et fauteuils 1re serie $50
Balcon et fauteuils 2me serie 1,00